ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5747 | 13/26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1904 | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ | 19 ՇԵՎՎԱԼ 1322 | ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5747

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճը փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Տնօրէնութեան համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ՃԱՇԱԿԸ

Գոհունակութեամբ պէտք է դիտել թէ մեր համայնքին մէջ հետզհետէ կը զարգանայ գեղարուեստին ճաշակը, ինչպէս նաեւ զանազան արհեստներու մէջ յառաջդիմելու իղձ ու փափաքը։ Ատեն մը Եւրոպա գացող ամէն հայ ուսանող երկու ճիւղի միայն կը պարապէր, կա՛մ փաստաբանութեան եւ կամ բժշկութեան։ Իսկ միջոցէ մը ի վեր է որ ուսմանց եւ գիտութեանց ճիւղ ու տեսակ չկայ որուն հետեւող չըլլայ, սկսեալ երկրագործութենէ ու մեքենագիտութենէ մինչեւ նկարչութիւն եւ երաժշտութիւն։ Աւելորդ է ըսել թէ ամէն ճիւղի մէջ ալ յաջողութիւն միայն կ'ըլլայ իրենց բաժինը, ինչպէս շատ անգամներ առիթ կ'ունենանք մեր լրագիրները արձանագրելու այդպիսի ուսանողներու եւ ընթացաւարտներու անունները ու անոնց յաջողութեան յիշատակութիւնները։

Այս գոհացուցիչ երեւոյթը կը դիտուի մեր շուրջն ալ։ Հոս, մայրաքաղաքիս մէջ քիչ անգամ եւ առանց գոհութեան չէ որ կ'իմանանք զանազան հայ ուսանողներու այս ու այն պետական վարժարանին մէջ ըրած յառաջդիմութիւնը եւ պատուաւոր յիշատակութեամբ ընթացաւարտ վկայականին արժանացումը։ Մասնաւորապէս կայս. գեղարուեստից վարժարանին մէջ միշտ կարեւոր թիւ մը կը կազմեն հայ ուսանողները, որոնցմէ գրեթէ ամէնքը կը շարունակեն իրենց ընթացքը մինչեւ շրջանին աւարտումը, այնպէս որ ամէն անգամ երբ այդ վարժարանի շրջանաւարտներու եւ գովեստներով փառաւորուած վկայեալներու անունները կը հռչակուին, կը տեսնուի թէ անոնց մէջ ոչ աննշան թուով կը փայլին մերազնեայ պատանիներ կամ երիտասարդներ։

Դարձեալ դիտուած է անշուշտ թէ Գեղարուեստից վարժարանի ուսանողներու կողմէն իւրաքանչիւր անգամ սարքուած ցուցադրութեանց մէջ հայ գեղարուեստասէրներու ձեռքի կամ վրձինի արտադրութիւնները ակնառու բաժին մը գրաւած են միշտ ու այցելող ամէն ազգի անձանց հիացում եւ գոհունակութիւն պատճառած են։

Այս երեւոյթները ուրիշ բան չեն ցուցըներ, բայց թէ այն իրողութիւնը որ ծնողքները իրենք են նախ եւ առաջ գեղարուեստին համ ու ճաշակ առնողները։ Այլապէս, անոնց զաւակները չպիտի մղուէին այդ ճիւղերուն կամ ասպարէզներուն։

Հայ ծնողքներու կամ ընդհանուր հայ համայնքին մէջ գեղարուեստի ճաշակին քիչ շատ զարգացած ըլլալուն ապացոյց են ո՛չ միայն վերյիշեալ իրողութիւնները, այլ եւ այն պարագան թէ, գեղարուեստի բոլոր միւս ճիւղերն ալ ասպարէզներ կը գնահատուին ու կը մշակուին մերազնեայ հասարակութեան այլ եւ այլ դասակարգերուն մէջ։ Զի առհասարակ բոլոր բարեկեցիկ տուները զարդարուած են գեղեցիկ նկարներով, արձաններով եւ գեղարուեստական այլ եւ այլ առարկաներով, որոնք կը հաստատեն զանոնք սատցողներուն եւ գործածողներուն ճաշակի, այսինքն մտաւոր նուրբ մշակութեան սէր ունենալը։

Նաեւ ատենէ մը ի վեր խիստ յաճախադէպ երեւոյթ է տեսնել զանազան ընտանիքներու երկսեռ անդամներու կողմէ գեղարուեստի մէկ կամ միւս ճիւղին իբր amateur հետեւիլը, օրինակ, ոմանք ջութակի, ուրիշներ թաւջութակի, ուրիշներ մանտոլինի, քնարի, եւն. Իսկ դաշնակը որքան շատ տարածուած է երկար ատենէ ի վեր։

Սակայն երաժշտութիւնը չէ միայն գեղարուեստասէրներու զբաղման առարկան. նկարչութիւնը իր այլ եւ այլ տեսակներով, ջրաներկ, իւղաներկ, սեւանկար (գարագալէմ), ինչպէս եւ գծագրութեան ու քանդակագործութեան բազմազան ճիւղերն ալ սովորական գործեր են շատ մը բարեկեցիկ հայ տուներու մէջ, որոնց մանչ եւ աղջիկ անդամները իւրաքանչիւրը իր սէրն ու ճաշակին համեմատ այս կամ այն ճիւղին կը հետեւին իբր զբօսանք, եւ իբր ձեռքի ու մտքի մարզանք։

Գեղարուեստի ճաշակին մեր մէջ մուտ գտած ըլլալուն եւ հետզհետէ ծաւալելուն մէկ նշանն ալ ան է որ Թատրոններու եւ նուագահանդէսներու կարեւորութիւնը ըմբռնողներու ու գնահատողներու թիւը հետզհետէ կը շատնայ, մանաւանդ աւելի յայտնի կ'ըլլայ այդ երեւոյթը այն պարագաներուն, երբ նշանաւոր արուեստագէտ կամ ուհի մը, հռչակաւոր դերասան կամ ուհի մը այցելէ մայրաքաղաքս։

Անոնց տուած ներկայացումներուն, որքան ալ սուղ ըլլան, մեծ թուով Հայեր կը վազեն, ինչպէս թարմ օրինակը տեսնուեցաւ այս օրերս Սառա Պէրնարի առթիւ, եւ ինչպէս ցայտուն կերպով շեշտուեցաւ Կիւտէնեան նուագահանդէսին, որ մանաւանդ շատ ուշագրաւ պարագայ մը երեւան հանեց, պատուաբեր՝ Հայոց գեղարուեստասիրութեան ճաշակին ու համբաւին։ Նուագահանդէսին օրը (դեկտ. 4/12) Իւնիոն Ֆրանսէզի սրահը լեցնող բազմութեան հարիւրին 95ը Հայ էին, ամէնքն ալ ընտրելագոյն ընտանիքներէ, որոնք եւրոպական առաջնակարգ համբաւի տէր օտար արուեստագէտի մը նկատմամբ ունեցած համակրանքով ու պատկառանքովը եկած էին ունկնդրելու Պ. Կիւտէնեանի՝ հայ տաղանդաւոր ջութակահարին, զոր կը ծափահարէին խանդագին։

Կիւտէնեան նուագահանդէսին մէկ յատկանշական եւ քաջալերիչ արտայայտութիւնն ալ սա եղաւ որ բաւական պայծառ եւ զօրաւոր աստիճանով ցրուեցաւ այն նախապաշարումը կամ կանխակալ կարծիքը թէ Հայերը չեն ուզեր գնահատել ու քաջալերել հայ տաղանդը, որքան ալ մեծ ըլլայ. այլ աւելի օտարին կը վազեն, օտարը կը ծափահարեն, կը վարձատրեն։ Զի, Կիւտէնեան նուագահանդէսին յաջողութիւնը ապացոյց եղաւ թէ մերազնեայ հասարակութիւնը այդպիսի խտրութիւններ չըներ օտարամոլութեամբ, այլ կը գնահատէ ու կը քաջալերէ ճշմարիտ տաղանդը միայն, ի՛նչ ազգէ որ ըլլայ, եւ մեր համայնքէն ըլլալը մասնաւոր պատճառ մը չէ զայն իր արժանիքէն պակաս դասելու։

Ասոնք ամէնը ի՛նչ կը ցուցնեն, սա միայն թէ գեղարուեստի ճաշակը բաւական մուտ գտած է մեր մէջ։ Ուրախառիթ երեւոյթ, արդարեւ։

ՑՈՒՍԱԿ

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԻԶՄԻՐԻ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

Դուրեան Սրբազանին Իզմիրի Առաջնորդ ընտրուիլը այժմէութիւն մը կու տայ Իզմիրի դպրոցներով զբաղելու։ Թերթերուն մէջ շատ անգամներ ծեծուեցաւ դպրոցներու այդ խնդիրը։ Իզմիրցիք իրենց Նորընտիր Առաջնորդէն կը սպասեն դպրոցները բարեկարգ վիճակի մը մէջ դնելու գործը։ Տարիներով անգործադրելի մնացած այդ կրթական փափաքը իր ներկայութեամբը միայն կը յուսացուի իրագործուած տեսնել։ Եւ արդէն, Եղիշէ Եպիսկոպոսի ընտրութեանը մեծագոյն պատճառն ալ իր կարողագոյն ուսուցիչ մը ճանչցուած ըլլալն էր։

Գիտնալով թէ այդ ճանաչողութիւնը ինչպիսի հաստատուն հիմերու վրայ կեցած է, աւելորդ, գուցէ անհեթեթ իսկ պիտի ըլլար վայրկեան մը անգամ մտածել թէ Իզմիրցիք այս մասին յուսախաբ պիտի մնան։

Խնդրական կէտը միայն սա է մեզ համար թէ, նոյն իսկ Առաջնորդի անունով ներկայացող ուսուցչապետ մը կամ վերին տեսուչ մը պիտի կրնա՞յ, արդի պայմաններով, հիմնական բարեկարգութիւն մը ներմուծել դպրոցներու մէջ։

Իզմիրցիները եւ անոնց դպրոցներուն ունեցած պէտքերը մօտէն ճանչնալնուս համար է որ կ'ունենանք այդ տարակոյսը։

Նախորդ Առաջնորդին Մելքիսեդեկ Սրբազանի առջի պաշտօնավարութեանը միջոցին, երբ մեծանուն տեսուչ մը ունէին Իզմիրի վարժարանները, կ'ըսուէր թէ անոնք շատ փայլուն վիճակ մը ունեցած են։

Ընդունելով այն ձեռնհասութիւնը, զոր ունէին միանգամայն թէ՛ Առաջնորդը, թէ՛ տեսուչը եւ թէ քանի մը աւագ ուսուցիչներ կրթական խնդրոյն նկատմամբ, եւ գիտնալով ա՛յն ծրագիրը, որու կը հետեւէին այն ատենի դպրոցները, կարելի է հաստատել թէ անոնք փայլուն վիճակ մը ունէին։ Բայց կրթական այդ փայլուն վիճակը կը՞ համապատասխանէր նպատակայարմար կրթութեան, որ սպասուած ամենէն կարեւոր արդիւնքն է դպրոցներէն։

Հոս նպատակ չունինք մեծանուն Մամուրեանի տեսչութիւնը քննադատելու։ Եթէ կը յիշենք վերի պարագան, պատճառը սա է որ այն ատեն Իզմիրի մերայնոց, մանաւանդ բարոյական մակարդակը, եկեղեցական եւ դպրոցական խնդիրներու մէջ [illegible] եղած է։ Այն ժամանակ, ինչպէս ատեն մը գրուեցաւ, քարափ փոխադրուելու մտադրութիւնը վաճառականութեան չափ սուր հանգամանք մը առած չէր, եւ մանաւանդ Իզմիրցիք, դեռ այն ատեն չունէին այն վիճակը, զոր այսօր գրեթէ աշխարհաքաղաքացի անունով որակել կարելի կ'ըլլայ։

Սակայն այն ատեն իսկ կարելի չէ եղած ձեռք բերել կրթական արդիւնք մը, որ կը յուսացուի հիմա տեսնել։ Ապահով ենք թէ, Դուրեան Սրբազան, մանաւանդ դպրոցական խնդրին մէջ, նախորդներէն աւելի ձեռնհասութիւն մը պիտի ունենայ, բայց գիտենք ալ թէ իր գործը, արդի պայմաններուն մէջ, շատ աւելի դժուարացած է։ Իզմիրի նոր սերունդը ազգային կրթական յարկերու տակ ամփոփելը, մեծագոյն յաջողութիւնը պիտի ըլլայ անշուշտ։ Միշտ նկատի առնելով Իզմիրի կեանքը, այսպէսով աշխարհաքաղաքացիական հոսանքին դէմ մեղմացուցիչ թումբ մը հաստատուած պիտի ըլլայ։

Մենք այնչափ յոռետես ըլլալ չենք ուզեր, ըսելու համար թէ Իզմիրի ջոջ եւ բարեկեցիկ դասակարգերը իրենց զաւակները օտար վարժարան կը ղրկեն, միմիայն իրենց օտարամոլութեանը համար։

Մայրենի լեզուն սորվիլ, իրաւ, շատ լաւ բան մըն է, բայց կան այնպիսի բաներ ալ, զորս սորվիլը նուազ կարեւորութիւն եւ անհրաժեշտ ստիպողականութիւն մը չունի։ Օտար լեզուները կ'ուզեմ ակնարկել, որոնց ի՛նչքան օգտակար ըլլալը, մանաւանդ վերը յիշուած դասակարգերուս համար, բացատրելն իսկ աւելորդ պիտի ըլլար։

Այսօր ակներեւ իրողութիւն մըն է թէ վարժարան մը միայն իր մայրենի լեզուն կը սորվեցնէ կատարելապէս, ու օտար լեզուները եւ ուսուցումը, ի՛նչ ծրագրի ալ հետեւինք, փափաքելի վիճակը չպիտի ունենայ երբեք։ Շատ բնական է որ այս այսպէս ըլլայ միշտ։

Երբ մտածենք թէ քարափ եւ անոր մօտ բնակող ընտանիքներ չպիտի ուզէին իրենց զաւակները մինչեւ Մեսրոպեան ղրկել, ու այն ալ աղքատիկ տղու մը քով նստեցնելու համար, եւ կամ անոնց ջամբել տալու համար այնպիսի ուսում մը, որ իրենց իբր առեւտրական մարդ, պէտքը չպիտի գոհացնէր, շատ բնական կը գտնենք օտար վարժարաններու յաճախումը։

Կրնայ առարկուիլ թէ օտար վարժարանները արդէն ի՛նչ կը սորվեցնեն որ ուսման տեսակէտով նախամեծար համարուին։ Մենք ալ կը խոստովանինք, որ իրաւ, Իզմիրի օտար վարժարաններու ուսանող ուսումները, նոյն իսկ լեզուներն ալ, շատ մակերեւութային են. բայց չէ՞ որ հոն իրենց կենցաղավարութեան յարմար միջավայր մը կը գտնեն եւ ֆրանսերէն կամ անգլիերէն խօսակցութիւն մը կը սորվին գէթ։

Միւս կողմէ գոհ պէտք է ըլլալ որ օտար վարժարաններու ճիշդ այդ թերութիւնները գոյութիւն ունին։ Ատիկա նպաստաւոր պարագայ մըն է մեզի համար։ Ասով հաստատուն կռուան մը պիտի ունենայինք, մեր յարկերուն տակ հաւաքելով ամէն դասակարգի տղաք, ու մեր դպրոցներուն մակարդակը բարձրացնելով։

Այսպէս յաջողութեան էն ապահով միջոցը, միջոցը՝ կարելի ըլլալու համար, մենք պիտի առաջարկէինք որ Մեսրոպեանը քովի արհեստանոցին հետ մէկտեղ դրուէր Իզմիրի պէս քաղաքի մը միջնակարգ դասակարգին պէտքերուն եւ պայմաններուն [illegible]

Ուշադրութեան առնելով նաեւ այն դասակարգը, որ ամենէն շատ հեռացած է իր ծագման կէտէն եւ նախնական վիճակէն, անոր զաւակներուն համար պէտք է ունենալ ուրիշ վարժարան մը, քարափի մօտ։ Ան իր ծրագրով եւ ուղղութեամբ շատ վեր օտար դպրոցներէ՝ անոնց առաւելութեան բուն կէտին, լեզուներու ուսուցման խնդրին մէջ մանաւանդ, գերազանց գտնուելու է։ Սկզբամբ ընդունելով այդպիսի դպրոցի մը պէտքը, գծուած նպատակին ծառայելու համար, հարկ կ'ըլլայ քանի մը պայմաններ ալ նկատի առնել։

Գտնուած վարժարանները ներկայ հասոյթներով մատակարարելու խնդիրը, արդէն բաւական մը մտածել պիտի տայ Նորընտիր Առաջնորդը, երբ մանաւանդ զանոնք դնել ուզենք այնպիսի վիճակի մը մէջ, որ հիմակ Իզմիրցւոց կէտ նպատակն է։ Հետեւաբար, այս պարագային, ծախքի աղբիւր գտնել մըն ալ բանալ՝ նոր մը հիմնելու նպատակով, զոյն [illegible] վիճակին մէջ [illegible] պիտի ըլլայ։ Արդար ալ չէ, որ ամբողջ համայնք մը հոգայ այնպիսի ծախք մը, որ դասակարգի մը պէտքերէն միայն ծնունդ կ'առնէ։

Տոհմային կրթութիւն մը տալ, միայն Թաղային վարժարաններու յատուկ չէ, ինչպէս արդիւնք մը չէ նաեւ օտար լեզուներու չափէն աւելի կարեւորութիւն տալը։ Հետեւաբար, լաւագոյն պիտի ըլլայ Պէրպէրեանի նման երկրորդական վարժարան մը հիմնել։ Այդպիսի ծրագրով դպրոց մը պահելու համար, միջոցներ պիտի կրնար գտնէր փորձ եւ վարժ տեսուչ մը կամ վարիչ մը, որ արդէն անուղղակի կերպով ալ նիւթական ձեռնտուութիւնը պիտի ունենար այն դասակարգին, որուն համար պիտի հիմնէր այդ ձեռնարկը։

ՊԱՐԷՏ

ԱՂՔԱՏ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ

Յարգելի Ալեւոր Ուսուցիչը, Արեւելքի մէջ հրատարակած իր մէկ յօդուածով կը խօսի ազգ. վարժարաններ յաճախող ձրի աշակերտներուն վրայ եւ իրաւամբ կը պարսաւէ այն ծնողքները, որոնք ինքզինքնին տուած գինեմոլութեան, ծուլութեան, վերջապէս զիրենք կարօտութեան մատնող ո եւ է զեղխութեան, կ'ուզեն իրենց զաւակը ձրի ընդունիլ տալ վարժարան։ Յօդուածագիրը կ'աւելցնէ թէ դպրոցական վարիչ մարմինները քաջալերած կ'ըլլան այդպիսի ծնողքները իրենց անբարոյականութեան մէջ, եւ կը հետեւցնէ թէ այդպիսի մարդոց զաւակները ձրի ընդունուելու չեն դպրոց։

Յօդուածագիրն իրաւունք ունի պարսաւելու, խարազանելու այդ կարգի հէք ծնողքները, որոնց նմանները անպակաս են մանաւանդ գաւառներու մէջ, բայց հօր մը տգիտութեան, անբարոյականութեան եւ թշուառ չքաւորութեան համար տղան վանել վարժարանէն, արդարութիւն չէ։ Սա պատճառաւ որ այդպիսի անպիտան ծնողքներ երբ կը լսեն իրենց զաւկին վարժարանէն արտաքսումը՝ չեն զգածուիր, եւ կը թողուն որ տղան թափառի հոս հոն։

Ասոր դրական ապացոյցներ ունինք հոս։ Այս տարի քաղաքիս Ս. Յովհաննէսի վարիչ մարմինները նոյն մեթոտին հետեւեցան, դպրոցէն արտաքսելով [illegible] չքաւոր աղքատներու զաւակները։ Եւ այսօր շուկան թափառիկ մանուկներով լեցուն է։ Հիմա, ո՛ր սիրտ, ո՛ր խղճմտանք կը ներէ որ այդ անմեղ մա[illegible] մթնոլորտէն։ Անոնք դպրոցէն դուրս վանելով մենք չարիք մը գործած կ'ըլլանք։ Այդ մանուկները վարժարան ընդունելով՝ երբեք քաջալերած չենք ըլլար անոնց ծնողքները։

Երկրորդ՝ այդ կամաւոր աղքատներու զաւակներն են որ իրապէս գթութեան, կարեկցութեան արժանի են։ Զի անոնք կրկնապէս զրկուած են ծնողական եւ հայրական ազնուիչ գուրգուրանքէ։

Այս կարգի հօր մը զաւակը երբ դպրոցէն կը վերադառնայ տուն, այս եղանակին, կը գտնէ պաղ սենեակ մը։ Ճրագ մը պլպլան լոյսին տակ կը սերտէ իր դասերը, իր դէմ ունենալով տառապագին դէմքով մայր մը։ Եւ եթէ անդիէն կուգայ հայրը գալով՝ բանականութիւնը խեղդուած ալքօլի հոսանքներուն մէջ։ Գոնէ բուն աղքատին տղան հօրն ու մօրը գուրգուրանքը կը վայելէ, չունենալով առաջնոյն բարոյական իսկապէս ճլատիչ տառապանքները։ Հիմա ո՛ր է կարեկցութեան ամենէն արժանին։

Երրորդ՝ երբ տղայ մը կը վռնտենք վարժարանէն, անոր մէջ սպաննած կ'ըլլանք պատուոյ զգացումը, եւլն։ Երբ անիկա ճիտը ծռած, կարմրած դուրս կը դնէ ոտքերը դպրոցին սեմէն՝ արդէն իր մէջ պայքար մը սկսած է։ Շուկայի սանձարձակ թափառիկ կեանքի մտածումն է որ իր մտքին առջեւ կը կանգնի, կը փարի անոր մաշկին։

Ց. ԺԱՄԱԳՈՐԾԵԱՆ

Ռոտոսթօ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Կիլինսքի զօրավարին յայտարարութիւնը. — Ռուսական բանակին վիճակը. — Յարձակողականի վերսկսումը. — Թունկուզները։

Բարիզ, 21 դեկտ.—Կիլինսքի զօրավարը, Ալեքսիէվ ծովակալին սպայակոյտի պետը, սա յայտարարութիւնը ըրաւ լրագրական Թղթակցի մը։— «Հիմա Քուրոբաթքին զօրավարը չորս հարիւր հազար զինուորէն աւելի ունի. կրնամ հաստատել։ Մեռելներուն եւ վիրաւորներուն տեղ նոր զինուորներ դրուեցան եւ բոլոր վաշտերուն թիւը ամբողջացած է։ Սպասել հարկ է, սակայն, որ մեծ ցուրտերը անցնին։ Կ'ըսուի թէ Ռուսերը չեն նեղուիր ցուրտէն։ Զերոյէն վար տասը աստիճանի համար իրաւ է այդ կէտը, բայց երբ ջերմաչափը զերոյէն վար քառասուն աստիճան իջնէ, զինուորները անկարող են կռուելու եւ հրացան պարպելու։ Ցանուտայի մէջ Ռուսերը լաւ պիտի տոկան ցուրտին, որ Ճաբոններուն համար շատ խիստ պիտի ըլլայ, եւ Քուրոբաթքին զօրավարը, որ ամէն օր նոր զինուորներ ստացած պիտի ըլլայ, յարձակում մը պիտի փորձէ, որուն ելքը կասկածելի չէ։ Այդ յարձակումը բաւական դժուար պիտի կատարուի, վասն զի Մանչուրիոյ գետինը արհեստական ամէն տեսակ պատուարներով ծածկուած է. կարեւոր յարձակում մը ուղղակի չի կատարուիր։ Շրջանիկ ճարտար շարժում մը միշտ կ'ապահովէ յաղթանակը։ Բաւական է պէտք եղածին չափ զինուոր ունենալ՝ հաստատուն ճակատ մը ներկայացնելու եւ թշնամին շրջապատելու համար»։

[illegible].— Նովոյէ Վրէմիա Մուքտէնի Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Խազախներու շրջուն պահակախումբ մը գերի բռներ է Ճաբոնցի մը, երբ ռուսական սպայի տարազով եւ ձի հեծած, ռուսական դիրքերուն առջեւէն կ'անցնէր՝ զանոնք ուսումնասիրելու։ Այնպէս կ'ենթադրուի թէ Ճաբոնները փետրուարէն առաջ յարձակողականի պիտի չսկսին, երբ մինչեւ մէկ ամիսէն մարզուած նոր զինուորներ լրացնեն Օեամայի բանակին պակասները, որ շատ մարդ կորսնցուց՝ մեռած, վիրաւոր եւ հիւանդ։

Մուքտէն.— Տասը հազար Թունկուզներէ բաղկացած զօրախումբ մը, ճաբոնական սպաներու հրամանին տակ, եւ Լիաօյի հովիտին մէջ գործող, հիմա մէկ երրորդի չափ պակսեցաւ, վասն զի Ճաբոնները իրենց խոստումը չկատարեցին՝ Թոշակներու վճարման մասին։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Զինուորներու փոխադրութիւնը.— Հիւսիսային ծովի միջադէպը — Զօրահանութիւն — Երրորդ նաւաբաժինը։

Լոնտոն, 21 դեկտ.— Օտեսայէն հետեւեալը կը հեռագրեն Սթանտարտի.— Ռուսիոյ ճամբաներու եւ հաղորդակցութեանց նախարարը հրամայեց հարաւային Ռուսիայէն հարիւր վակոն բերել տալ՝ կառախումբերու արագութիւնը աւելցնելու համար։ Նախարարը կը յուսայ ամիսը քառասուն հազար զինուոր փոխադրել պատերազմի դաշտը։

—Անգլիական լրագիրները այսօր նոր մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն՝ այն փորձերուն վրայ որոնք ռուս գործակալներու կողմէ եղած են եղեր՝ սխալ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (31)

ԲՕԼ ՊԵՐԹՆԷՅ

ՍԻՐՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՀՈՎԱՆԻԻՆ ՏԱԿ

Ը.

ՕԼԺԷՍՔԻԻ ԳԱՂԱՓԱՐԸ

Առաջուընէ աւելի Սօֆի ջանաց քօղարկել անտեսանելի ընել այն՝ որուն սրտին մէջ մօրը տեղ կը բռնէր, [illegible] ճշմարիտ մօր...

Բօլօ դպրոց կ'երթար, բոլոր օրը կը կենար, եւ արդ յառաջդիմութիւններ ցոյց կու տար։

Ու այս նոր կեանքը տեւեց, երկար տեւեց, առանց միջնադէպի, առանց պատահարի, առանց նշանաւոր դէպքերու, բացի անոնցմէ, երբ պզտիկ Բօլօ կը դառնար՝ բոլոր պարգեւներով բեռնաւորուած։ Իսկ տօնի օրերուն, պզտիկ տղան անհուն ուրախութեամբ կը լեցնէր պառաւ աղջկան սիրտը, անոր վզին փաթթուելով եւ երկու համբոյրներու մէջտեղ ըսելով.

—Օր. Սօֆի, իրաւ կը սիրեմ ձեզ այնքան որքան իմ մայրս։

Ու այսպէս արագօրէն երեք տարիներ սահեցան — առանց պատմագրութեան— երազի մը նման...։

Այնքան արագ որ օր մը Սդանիսլաս անփութօրէն հարցուց.

— Ձեր Բօլօն կը ծաղկի արձակուրդը սկսելէն ի վեր... Տասնըմէկ տարու եղած ըլլալու է...

—Կը կարծէք... Է՛հ, յիրաւի այնպէս է։

—Լա՛ւ. բաւական խելացի... ժամանակ է որ իր ապագան ճարէ...

Առաջին անգամ ըլլալով, բժիշկը Սօֆիի հետ կը խօսէր տղուն վրայով. մինչեւ այն օրը տղուն ներկայութիւնն իսկ անգիտանալ ձեւացուցած էր։

Այսպէս տարտամ մտատանջութեամբ մը անձնատուր, պառաւ աղջիկը ինքնիրեն կը հարցնէր թէ ի՛նչ ըսել կ'ուզէր։

Օլժէսքի չպատասխանեց զանի։

—Եթէ դուք նախատեսութիւն չունիք անոր համար, ես ունիմ։ Մեծ է, զօրաւոր է... պէտք է որ միտքը բանալ սորվի. իրեն համար զբաղում կը գտնեմ։

—Բայց ի՛նչ զբաղում։

—Հողեր գործ կայ տանը մէջ։

—Ետքը ի՛նչ պիտի ըլլայ։

Ապշութեամբ նայեցաւ պառաւ աղջկան.

—Իր կերած հացը ճարել, այսինքն ընել, ինչ որ իրեն նման խեղճերը կ'ընեն։ Աշխատիլ։

Ու տեսնելով որ դիմացինը բոլորովին պապանձած էր, ըսաւ.

—Անշուշտ միտք չունիք զինքը ծուլօրէն պահելու, մինչեւ որ մարդ ըլլայ...

—Ո՛չ... ո՛չ... անտարակոյս... բայց այնքան պզտիկ է որ մեղք է դպրոցէն հանել զայն, քանի որ այնչափ կ'օգտուի։

—Իրեն պէտք եղածէն տասն անգամ աւելի գիտէ։ Արհեստ մը սորվեցնելէ զատ ուրիշ միջոց ունի՞ք։ Ո՛չ։ Ուրեմն յիմարութիւն է շատ ուսումնական ընել զայն, քանի որ յետոյ դասազուրկ մը եւ թշուառ մը միայն պիտի ըլլայ այդ պատճառաւ... Մնաց որ, կը յարէր խօսքը, լաւ է որ ըրած բարիքներս ճանչնայ, հոս օգտակար ըլլալով։ [illegible] մանչ մը ուրիշներու ողորմութեան չի կարօտիր, երբ աւելի լաւը կրնայ ընել... Ատիկա դաս մըն է զոր արդէն պարտէիք իրեն տալ։ Այսպէս, ուրեմն, հետեւցուց, հաճեցէք իրեն ըսել թէ վաղուընէ յետոյ իմ հրամանիս տակ կը գտնուի։

Ու բոլորովին շփոթահար վիճակի մը մէջ ձգելով Սօֆին, հեռացաւ։

Ա՜հ, խեղճ տղայ, ապրիլ տեսակ մը ծառայութեան մէջ, անտանելի բան է. —ո՛հ, ո՛չ— խեղճ Սօֆի ինչե՜ր երազած էր անոր համար։

Եթէ դարձեալ մնային, Բօլօ կրնար իր ուսումը շարունակել։ Շատ խելացի, նրբամիտ եւ խանդուն էր դաստիարակուելու համար... իր ուսուցիչները թերեւս ուրիշ դպրոց ղրկէին, աւելի յառաջդիմելու համար, հոն ուր ձրի կ'ընդունէին ուշիմ տղաք։ Հո՛ն, պիտի կրնար իր ընկերները գերազանցել, ուրախութեամբ եւ հպարտութեամբ լեցնելով պառաւ աղջկան սիրտը, թերեւս յետոյ ըլլալու համար պաշտօնեայ, ճարտարագէտ...

Ա՛հ, այն ատեն էր որ պիտի կրնար ըսել.

—Տեսէք, ո՛րքան լաւ ըրի խնամելով... տեսէք ո՛րքան բարձր աստիճանի հասցուցի տղան, որուն արժանի էր։

Այն ատեն թերեւս կարենար իրականացնել իր խանդուն իղձը...

Պէտք էր այնքան բարձր դիրքի մը հասցնել տղան որ կարենար օր մը դիւրաւ փնտռել այն ընտանիքը, այն հայրը, որուն անունը գաղտագողի պէտք էր կրէր Բօլօ։ Սօֆի իր նպատակին հասած պիտի ըլլար լիովին։

Բայց Սդանիսլաս հիմա անոր երազը ի դերեւ կը հանէր մէկ բառով... Նոյն իսկ իրաւունք ունէր իբր պառաւ յիմարի մը հետ վարուիլ իրեն հետ... Իր փափաքը անոնցմէ էր որոնք կ'իրականանան այնքան դժուարութեամբ... այնքա՛ն հազուադէպ կերպով...

Սօֆիի սիրտը պաղած էր, երբ Օլժէսքի իրեն կը ցուցնէր դասազուրկ ու դժբաղդ տղան զոր փողոց նետել կը պատրաստուէր։

Ա՜հ, որքա՛ն դժնդակ է կեանքը, ժառանգազուրկներուն, խեղճ անմեղներուն համար, որոնցմէ բաղդը կը հեռանայ անգթօրէն...

Պառաւ աղջիկը կ'ընկղմէր այս վշտաւիթ մտածումներուն մէջ, երբ տղու ձայն մը ըսաւ.

—Բարի լոյս, Օր. Սօֆի։

Ու համբուրելով զանի,

—Ի՞նչ ունիք... շատ տխուր կ'երեւիք։

—Խեղճ սիրելիս... վիշտ մը ունիմ, մեծ վիշտ մը, որ մեր երկուքին կը վերաբերի։

—Ինծի՞ ալ...

(Շարունակելի)

վկայութիւններ ձեռք բերելու Հըլի ձըկնորսներէն։ Տէյլի Կրաֆիք չուզեր հաւատալ թէ Ռուսիոյ կողմէ արտօնուած ձեռնարկներ եղած ըլլան տանք. բայց Տէյլի Քրոնիքլ կ'ըսէ թէ այդ կարգադրութիւնները եղած են Ռուսիոյ գիտակցութեամբը։ Նոյն իսկ կը յարէ թէ Ռուսիոյ դեսպանատունը եթէ հերքէ, անժխտելի վկայութիւններ առաջ պիտի բերուին իր ըսածները հաստատելու։ Ձկնորսի նաւերու մատակարարը յայտարարած է թէ ամբողջ իրողութիւնը տեղեկագրած է Անգլիոյ առեւտրական նախարարութեան։ Այդ նաւերու գլխաւոր տէրերէն մէկը տեղեկութեան մը պատճառ յայտարարեց թէ մէկ կամ երկու ձկնորսներ ստորագրած էին գործակալներուն կողմէ ներկայացուած յայտարարութիւնները։ Այս վերջինները ինքզինքնին կը ներկայացնէին իբրեւ ռուս դեսպանատան գործակալներ. նաեւ կը պարծենային թէ առանց ստորագրութեան հաւաքած են։ Մեծաքանակ գումարներ եւ ուրիշ խոստումներ կ'ընէին ձկնորսներէն անոնց որոնք պիտի հաւանէին երթալ վկայութիւն տալ Բարիզի յանձնաժողովին առջեւ։

Բեղերսպուրկ.—Կայս. Ուքազ մը կը հրամայէ պատերազմական վիճակի մէջ դնել բազմաթիւ զօրախումբեր, Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ զինուորներուն թիւը աւելցնելու համար։ Այդ զօրահանութիւնը պիտի կատարուի Վարշավիոյ զինուորական 29 շրջանակներէն, 24՝ Վիլնայէն, 33՝ Քիէվէն, 39՝ Քազանէն, 46՝ Մոսկուայէն, 44 Բեդերսպուրկէն եւ 24 ալ Օտեսայէն։ Ուքազը նաեւ կը հրամայէ զէնքի տակ կոչել նոր կազմուելիք զօրախումբերու յատկացուած պահեստի բոլոր սպաները։

—Նոր զէնքի տակ կոչուած զինուորները պիտի առնուին 13, 18 5, 14, 15, 19, 2 9, 12 եւ 4 դ զօրաբանակներէն, որով հաշիւ թէ նոր զէնքի տակ կոչուած զինուորները ճամբայ հանուած են, նոր զօրագունդեր ալ ղրկելու պատրաստութիւն կը տեսնուի։ Ռուսիոյ սիրտը Մանչուրիոյ սիրտին միացնող երկաթուղին, առանց կենալու, գիշեր ցերեկ զինուոր կը փոխադրէ, եւ այդ վիճակը պիտի շարունակէ մինչեւ որ ուրիշ պատերազմ։ Ռուսիա մէկ կողմէ պատերազմի դաշտին վրայ իր զօրութիւնը ամէն օր աւելցնելով հանդերձ, միւս կողմէ երկրորդ նաւատորմին մըն ալ կը պատրաստէ, վասն զի ծովի վրայ տիրապետութիւնն է որ վերջնականապէս իրեն պիտի ապահովէ ցամաքի տիրապետութիւնը։ Լիբաու ծովակալը յօդուած մը կը հրատարակէ երրորդ նաւատորմին վրայ։ Կը յիշատակէ այդ նաւատորմին կազմութիւնը։ Կ'ըսէ թէ մարտանաւերը, բաց ի Սլավայէն որ 13,600 թոնօ է եւ շինութիւնն ալ դեռ չէ աւարտած, հին են եւ մեծ նորոգութիւններու կարօտ՝ դէպ ի Ծայրագոյն Արեւելք ճամբայ ելլելէ առաջ։ Ծովակալը սակայն կը նկատէ թէ աւելի աղէկ է ամէնքը միասին ղրկել, փոխանակ փոքր խումբերու ղրկելու դժուարութիւնը գործադրելու։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Թբխուանի հիւսիսային ամրոցին գրաւումը.— Նոր մանրամասնութիւններ.— Ճապոններուն կորուստը.— Ռուսական պահակազօրքերը

Թոքիօ 21 դեկտ.— Բորթ-Արթուրի առջեւ գտնուող ճապոնական բանակին հետեւեալը կը հեռագրեն դեկտ. 19 թուականով.— Ճապոնները, երէկ կէս գիշերին, գրաւեցին Թբխուանի հիւսիսային ամրոցը՝ պայթուցիկ ականներէն ի վեր եղածներէն շատ բուռն յարձակումէ մը ետքը։ Զինուորական գործողութիւնները [illegible] մը պարզել։ Հոկտեմբերէն ի վեր Ճապոնները ստորերկրեայ մեծ ուղիներ բացած էին՝ 40 ոտք երկայնութեամբ եւ չորս ճիւղերով. ասոնց մէջ եօթը ական դրած էին։ Բուն բուն յարձակումը կամաւորներու զօրախումբեր կատարեցին։ Առջի զօրախումբը երդում ըրած էր ամրոցը գրաւել եւ կամ մեռնիլ։ Փոսերուն մէջ մնաց, մինչեւ որ ականները պայթեցան. յետոյ յարձակեցաւ, բայց շատ կոտորուեցաւ. [illegible] փլատակներէն։ Կէսօրը երկու ժամ անցած էր, երբ ամրոցին տակ դրուած ականները պայթեցան՝ հիւսիսային ու [illegible] պատուարները օդը հանելով եւ ամրոցին ներքին մասին մեծ վնաս հասցնելով։ Յարձակումը կատարող [illegible] զօրախումբը փլատակներուն տակ մնաց եւ շատ կորուստ ունեցաւ։ Կամաւորներու երկրորդ զօրախումբը, որուն զինուորները ձեռքի ռումբեր մեծ չափով կը կրէին, այդ միջոցին ականներ վերցնելու կ'աշխատէին, որոնց եղած մասը փակուած էր փլատակներով. անոնք պէտք էր վերցնել։ Պայթումը անոնցմէ ճեղքուածք մը առաջ բերաւ ամրոցին պատերուն վրայ, բայց պայթումէն անմիջապէս ետքը ձեռքի ռումբեր կրող զինուորները յարձակեցան եւ ճամբայ բացին պատերուն ճեղքերուն մէջէն։ Ռուսերը որոնք պատերուն առջեւ պատնէշներուն մէջ կը գտնուէին, սպաննուեցան։ Ռուս զինուորներուն միացեալ մասը ամրոցին ետին կը գտնուէր, հողով լեցուն պարկերու ետեւ պատսպարուած, որոնց վրայ թնդանօթներ զետեղուած էին։ Ռուսական պահակազօրքերուն այդ մասը կատաղի ընդդիմութիւն մը ըրաւ։ Ռուսերը նոր զինուորներ առաքեցին, սակայն առաջ ժամ տեւած ճակատամարտէ մը ետքը, ամրոցը գրաւուեցաւ սուիններու յարձակումով մը։ Ամրոցին ռուսական պահակազօրքերը գրեթէ բոլորովին բնաջինջ եղան։

—Ճապոնի սպայակոյտը կը հրատարակէ ցուցակ մը սպաննուած քանի սպաներու եւ քառասունչորս վիրաւորներու, հաւանօրէն Բորթ-Արթուրի վերջին յարձակումին առթիւ։

Լոնտոն.— Շանկայէն կը հեռագրեն թէ Բորթ-Արթուրէն հեռագիրներ բերող ռուս սպան յայտարարեր է որ Բորթ-Արթուրի ռուսական պահակազօրքերը տասնվեց հազար հոգիէ կը բաղկանան։ Հիւանդանոցներուն մէջ գրեթէ ութ հազար զինուոր կան։ Բազմաթիւ վիրաւորներ ալ դեռ պատերազմիկներու կարգերուն մէջ կը գտնուին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Հիւսիսային ծովին միջադէպը.— Քննիչ յանձնաժողովը.— Պ. Լուպէի ընդունելութիւնը. «Սեվաստոբոլ» զրահաւորը.— Վլատիվոստոք.— Հիւանդարան-նաւ մը.— Չինացիի մը սպանութիւնը։

Բարիզ, 20 դեկտ.—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ ընդունեց Հիւսիսային ծովի միջադէպին միջազգային քննիչ յանձնաժողովին անդամները։ Սիրալիր կերպով բարի գալուստ մաղթեց. նաեւ մաղթանքներ ըրաւ որ յանձնաժողովին գործը յաջողի։ Յետոյ [illegible] ողջոյն մը արտասանեց յանձնաժողովին անդամներուն ի պատիւ։ Սեանսէն ետքը Պ. Տէլքասէ յանձնաժողովին անդամները առաջնորդեց այն սրահը, որ անոնց տրամադրութեան տակ դրուած է՝ գումարումներուն համար։

Լոնտոն.—Հիւսիսային ծովի միջադէպին միջազգային քննիչ յանձնաժողովին անդամներէն Պ. Մաննէյ կը հեռագրէ թէ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէ մասնաւոր համակրութիւն ցոյց տուած է անգլիացի պատուիրակներուն։ Քանի անգամներ Էտուարտ թագաւորին վրայ խօսած եւ անոր Բարիզ այցելութիւնը յիշած է։ Նախագահը ցաւ յայտներ է թէ Էտուարտ թագաւորը յառաջ Ֆրանսա չայցելեց. նաեւ յոյս յայտներ է թէ շուտով անոր այցելութիւնը պիտի վայելէ։ Պ. Լուպէ մտադրութեամբ խօսեր է Լոնտոն կատարած իր այցելութեանը վրայ, ըսելով որ իր կեանքին ամէնէն նշանաւոր ու հաճելի դէպքերէն մէկը կը նկատէ։

Թոքիօ.—Սեվաստոբոլ տասը տարիճան ծռած է, ինչ որ անշուշտ արդիւնքն է թորփիլահալածներու վերջին յարձակումներուն։

Լիվրբուլ.—Կ'ըսուի թէ շոգենաւերու խումբ մը յաջողեր է Վլատիվոստոքի նաւահանգիստը մտնել։ Ասոնց մեծ մասը Շանկայէն կուգար։

Լոնտոն.—Մաճրէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական Ռոպիլլթ-Մարու հիւանդանաւը [illegible] պահանջած է ռուսական հիւպատոսէն՝ իրեն յանձնել Ասքոլտի նաւաստիներէն երկուքը, որոնք չինացի մը սպաննած ըլլալնուն համար ամբաստանուած են։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 24 դեկտ.—Ռոյթեր Չէֆուէն կ'իմանայ թէ Ճապոնները բուռն կռիւէ մը ետքը գրաւած են Լիլաւենկան բերդը։

—Թոքիոյէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Ճապոնները պատրաստուած են կը տեսնեն գրաւելու համար հիւսիսային Քիքուան չոփ բերդէն 430 մետր հեռու գտնուող Նշանի լեռը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Հօս հասած հեռագիրներ կ'ըսեն թէ Պալթիկի նաւատորմիղը երեւցած է Զանկիպարի ջուրերուն մէջ։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Շա-Հոյի եզերքներուն վրայ երկու հակառակորդներուն միջեւ փոխադարձ ռմբակոծութիւններ կը կատարուին։ Ռուսական բանակին ձախ թեւին վրայ յարձակումներ եղան Ճապոններու կողմէ, բայց ետ մղուեցան։

ՆԱԿԱԶԱՔԻ.— Ռոյթեր կ'ըսէ թէ Տօնիէն հասած լուրերու նայելով, Ռուսերը առաջարկեր են Բորթ-Արթուրը յանձնել, պայմանով որ պահապան զօրքերը եւ ռուս մարտանաւերը թողլատրուին Ռուսաստան դառնալու։ Բայց Ճապոնները չեն ընդունած այս պայմանը։

ԹՈՔԻՕ.— Նոճի զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ ռուս գերիներու տեղեկութեանց նայելով, Բորթ-Արթուրի մէջ Քօնտրաթէնքօ եւ Իրման զօրավարները սպաննուած են, եւ Ֆօք զօրավարն ալ վիրաւորուած է։

— [illegible].— Նոճի զօրավարը կը հեռագրէ.— «Մեր պաշարող բանակին ալ թեւէն ջոկատ մը յաջողեցաւ գրաւել Հօյաուկ-Շաքոյի արեւելեան կողմը գտնուող բլուրը։ Թշնամին յետոյ բուռն յարձակում մը ըրաւ, բայց ետ մղուեցաւ։ Մենք հիմա բաւական ապահով ենք այդ դիրքը, որ 203 մեթր բլուրէն իբր մէկ ու կէս մղոն հեռու կը գտնուի դէպ ի հարաւ։ Մեր խոշոր թնդանօթներով Նշանի Թայանկոսի բերդին վրայ ըրած ռմբակոծութիւնը մեծ հրդեհ մը առաջ բերաւ։

ՀԸԼ.— Ռուսական հիւպատոսը կը յայտարարէ թէ Հըլի միջադէպին ներկայ գտնուող միայն մէկ ձկնորս հարցուփորձ եղած էր, եւ իր տուած վկայութիւնները իր առջեւ երդմամբ հաստատած եւ կնքած է։ Միւս կողմէ այդ ձկնորսը իրեն եղած հարցումի մը պատասխանելով կ'ըսէ թէ ինքը բնաւ ըսած չէ որ թորփիլանաւեր կը գտնուէին ձկնորսներու հետ, եւ թէ եթէ ինքը հիւպատոսին առջեւ [illegible], գինով էր [illegible]։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— (Պաշտօնական).— Քուրոբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ դեկտ. 22 թուով.—«Դեկտ. 21ին յառաջապահներու ընդհարում մը միջոցին մէկ քանի Ճապոններ սպաննուեցան եւ երկու հոգի ալ գերի բռնուեցան»։ Դեկտ. 23 թուով ուրիշ հեռագրի մը մէջ Քուրոբաթքին զօրավարը կ'ըսէ թէ ուրիշ ոեւէ ընդհարման մասին տեղեկութիւն չկայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Հիւսիսային Քորէայի մէջ բուռն կռիւներ տեղի ունեցան Ճապոններու եւ Քորէացիներու միջեւ։ Այս կռիւներուն հետեւանօք չափազանց նուաղեցաւ Քորէացիներու պահապան զօրքերու թիւը եւ Ճապոնները յաղթական ելան։ Ճապոնները որոնք հիւսիսի կողմը դէպ ի Քոքինկ կը յառաջանան, յաջողած են գրաւել Ռուսներու պատկանող մեծաքանակ հրացանի փամփուշտ։

—Ծովակալ Քամիմուրա հրահանգ ըստացած է ուշադրութենէ չվրիպեցնել Պալթիկի ռուսական նաւատորմիղը։ Այդ նաւատորմիղը եթէ ձեռնարկէ մինչեւ Սայկօն յառաջանալ, Ճապոններու յարձակման պիտի ենթարկուի։

—Ճապոնները դեկտ. 20, 21 եւ 22ին յարձակեցան ամբողջ Սաւկչուի մարտկոցներուն վրայ։ Դեկտ. 21ի յարձակումներու միջոցին քանդեցին պատնէշներուն եւ խրամներուն մեծ մասը, եւ 22ին ականէ ռմբակոծել բուն իսկ բերդերը։ Ճապոնները պաշարման խոշոր թնդանօթներ դրին խրամներուն մէջ եւ պատնէշներուն վրայ։ Ռուսերը փոքր ռումբերով եւ պահեստի զօրքերու յարձակումներով նահանջելու հարկադրեցին Ճապոնները։ Ռմբակոծութիւնը կը շարունակուի տակաւին։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Սիպերիական երկաթուղիով մաս առ մաս փոխադրուած «Սօմ» եւ «Տէլֆին» ընկղմական թորփիլանաւերը Վլատիվոստոք հասան։

—Զախարով զօրավարը կը հեռագրէ ընդհանուր սպայակոյտին.— Ամսոյս 23ին մեր ձախ թեւէն ջոկատ մը գրաւեց Տափինսաւչանէն 12 վ. տեղ հեռաւորութիւն ունեցող Ուշէդի գիւղը։ Ճապոնները հարկադրուեցան լքել այդ տեղը։ Կորուստները աննշան են։ Թշնամիին հետ ուրիշ ընդհարումներու մասին լուր չկայ։»

ԲԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտը հետեւեալ կերպով կը հաշուէ պատերազմին սկիզբէն մինչեւ հիմա ռուս բանակին կրած կորուստները.— 9070 հոգի սպաննուած, 51,130 հոգի վիրաւորուած եւ 10,150 հոգի աներեւոյթ եղած։ Համագումար 70,350 հոգի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սէուլէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ճապոնական զօրքեր ծանր կռիւ մը ունեցեր են Քորէացիներուն հետ, որոնցմէ բաւական թուով սպաննուած եւ վիրաւորուած ըլլալով, ցրուած Քորէացիները ամբողջ շրջապատեր [illegible] 27ը վիրաւորուեր են։ Քորէայի եւ Ճապոնի կառավարութիւններուն միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին պատասխանատուները ճզմելու եւ միեւնոյն ատեն վերջ տալու համար այն խաղաղ հակակրութեան որ Քորէայի մէջ կը տիրէ Ճապոնցիներու դէմ։

ԲԱՐԻԶ.— Քառասունըութ ժամէ ի վեր բուռն թնդանօթաձգութիւն մը կը լսուի Բէյհոյի ծովածոցին մէջ։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Բնական գիտութեանց ուսուցիչ բրոֆէսէօր Լեօնթիեվի նախագահութեամբ գիտնականներու մասնախումբ մը կ'ընկերակցի Պալթիկի նաւատորմին, Ծայրագոյն Արեւելքի անտառներուն եւ բոյսերուն վրայ գիտական հետազօտութիւններ կատարելու համար։ Մասնախումբը պիտի հաղորդուի Բեդերսպուրկի Գիտութեանց Ակադեմիային կողմէ։

ԲԱՐԻԶ.—Մարոքի կառավարութիւնը ի մօտոյ արտասովոր պատուիրակութիւն մը պիտի ղրկէ Մատրիտ, Պերլին եւ Լոնտոն։

—Թանձր մառախուղի մը հետեւանքով, առջի գիշեր Բարիզի մօտ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ Պոլոնի եւ Լիլի ճեպընթաց կառախումբերուն միջեւ։ Ցարդ 12 մեռեալ եւ 30 վիրաւոր երեւան հանուած են։ Ուրիշ զոհեր ալ ըլլալու են փլատակներուն տակ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Ալկեմայնէ Զայթունկ կ'իմանայ թէ Վիլհէլմ կայսրը Աւգուստ ժողովին մէջ ժառանգորդը նախելու իրաւունք տուած է նախարարապետ կոմս Պիւլովի ընտանիքին։ Կայսրը այսօր անձամբ իր այս որոշումը պիտի հաղորդէ կոմս Պիւլովի։

—Զինուորական գաղտնիքներ ծախած ըլլալու ամբաստանութեամբ Վարդի մէջ բանտարկուած Մայնցարի եւ իր մեղսակիցներուն մասնաւոր գործած ըլլալը հաստատուեցաւ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 դեկտ.—Թոքիոյէն հետեւեալը կը հեռագրեն Ռոյթերի.—«Ճապոնական զօրախումբ մը յաջողեցաւ գրաւել բլուր մը՝ Հոյբանքոյուքոյի արեւելեան կողմը։ Ռուսերուն գիշերային բուռն ընդդիմութեան հետեւանքով, ճակատամարտը խիստ արիւնոտ եղաւ։ Բլուրին վրայի բոլոր ամրոցներն ալ գրաւուեցան։ Ռուսերը հարկադրուեցան մեծաքանակ ռազմամթերք թողուլ։ Ճապոնները կ'ըսեն թէ Քօնտրաթէնքօ եւ Հիլման ռուս զօրավարները պատնէշներու վրայ սպաննուեր են։ Ֆօք զօրավարն ալ որ ռուսական պահեստներուն հրամանատարն է, վիրաւորեր է։

— Ուէյ-Հայ-Ուէյէն կը հեռագրեն «Սէնթրէլ Նիւզ»ի թէ դեկտ. 23ին Ճապոնները Բորթ-Արթուրի արեւմտեան ամրոցներուն ճակատին դէմ յարձակում մը կատարեր են։ Մանրամասնութիւն չկայ։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ ճապոնի դեր-գնդապետ Սամինայ իր հրամանատարութեանը տակ Սէուլ գտնուող ճապոնական երկու հազար զինուորներու հրամայեր է յառաջխաղացութիւն մը կատարել դէպ ի Հաւշանկ որ Մանչուրիոյ սահմանագլուխին վրայ է՝ Քորէայի հիւսիսային արեւմտեան կողմը։ Նոյն հեռագիրը կը յարէ թէ ճապոնական հազար զինուորներ Վիճու ցամաք ելած են եւ թէ Քորէայի շփոթութեանց համար Թոքիոյի մէջ մտահոգութիւն կը տիրէ։

—Շանկայէն կը հեռագրեն թէ դէպ ի հարաւ գացող չըշուն նաւատորմին մը ճապոնական երկու յածանաւեր Ֆորմոզայի բոցերը ծայրերու զննելով վերադարձի մը մէջ կը գտնուին։

ՎԻԷՆՆԱ.—Ռուսական պաշտօնական թերթին մը զօր կը կոչեն Պրինց Իշխանը եւ Տօլֆերէվ զօրավարը որ Վիէննա ղրկուած է, Թրիէսթէի մէջ Սթապիլիմէնթօ Թրիէսթինօ նաւագործարանին առաջին կարգի երեք զրահապատ-յածանաւեր յանձնարարեր են, որոնք 1905ին եւ 1906ին ռուս կառավարութեան պիտի յանձնուին, սակայն ներկայ պատերազմին տեսակէտով օգտակար պիտի չկրնան ըլլալ։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ռուսիոյ մէջ զօրահանութիւնը կը շարունակէ։ Պահեստի զինուորները իրենց զօրաբանակները կ'երթան։

—Քուրոբաթքին զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Նիքոլա կայսեր.— «Վլատիվոսթոքէն առնուած տեղեկագրի մը նայելով, այդ տեղը շատ լաւ ամրացուած է։ Մեծաքանակ աղած միս եւ ածուխ մթերուած է։ Արտաքին ամրոցներուն շինութիւնը ամբողջացած է։ Վլատիվոսթոք պիտի կրնայ դիմադրել հաւանական պաշարումի մը։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռոյթեր կ'իմանայ թէ Քորէայի կայսրը արտասովոր դեսպանութիւն մը ղրկած է Ճապոնի կայսեր։ Այդ դեսպանութիւնը այսօր ճամբայ կ'ելլէ դէպի Թոքիօ։ Ամերիկացի Տօքթ. Պրաուն որ Ճապոնները Քորէա չգացած տեղական մաքսերուն ընդհանուր վերատեսուչն էր, եւ զոր Ճապոնները իր պաշտօնին մէջ պահեցին, նոյն դեսպանութեան հետ կը գտնուի։

ԹՈՔԻՕ.—Ռոյթեր կ'ըսէ.— «Թոկօ զօրավարէն առնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ճապոնական մարտանաւերուն մեծ մասը Բորթ-Արթուրի առջեւէն մեկներ են։»

ԼՈՆՏՈՆ. Օգու զօրավարին բանակին կցուած անգլիական թղթակից մը կը ծանուցանէ թէ ճապոնական բանակին ուտեստը եւ վառելանիւթը հասնելու մօտ է։ Պաշարելը սպառելու վրայ են։

ԱՆԳԼԻԱ

Սըր Քէմպըլ Պէնըրմէնի ճառը.— Գաղթականներու օրինագիծը.— Համակրական արտայայտութիւն։

Լոնտոն, 21 դեկտ.— Ազատական ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն, երէկ իրիկուն ճառ մը խօսեցաւ։ Պ. Չէմպրլէն ղեկավար գտնուելով մաքսապաշտպանութեան առաւելութիւնները ապացուցանել Լոնտոնի նաւահանգստի գործաւորներուն, որոնք իրենց ապրուստը ազատ-փոխանակութեան կը պարտին, [illegible]։ Ազատական կուսակցութեան վերագրած էր գաղթականներու վրայ դրուելիք օրէնքին անյաջողութիւնը։ Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն, որուն խանդավառ ընդունելութիւն ըրին, Պ. Չէմպրլէնի փաստերը անճիշդ նկատեց։ Ըսաւ թէ ինք ալ համամիտ չէր որ երկրին մէջ մուտ գտնեն բարոյականին կամ կեանքին վտանգաւոր տարրեր, բայց միեւնոյն ատեն կը բողոքէ աշխատաւորներու իրաւունքի դէմ եղած բռնադատութեան դէմ, որով ճամբորդները քննական խուզարկութեանց պիտի ենթարկուէին անգլիական նաւահանգիստները մուտ գտած ատեն։ Սըր Քէմպըլ Պէնըրմէնի ճառը պատճառ մը եղաւ որ ազատականները խանդավառ ցոյց մը ընեն։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետը փողոցին մէջ ալ ճառ մը խօսեցաւ, հազարաւոր անձերու առջեւ, որոնք չէին կրցած սրահին մէջ տեղ գտնել։

ՍԻՎԸԹՕՆԻ ԳՈՐԾԸ

Փորձագէտներ.— Տիկին Սիվըթօնի մէկ նոր յայտարարութիւնը.— «Էնթրանզիժան»ի հրատարակութիւնը.— Տիկին Սիվըթօնի հետ տեսակցութիւն մը.— [illegible] դասեր։

Բարիզ 21 դեկտ.— Փորձագէտները երէկ, հարցաքննիչ դատաւորին ընկերակցելով, քննութիւններ ըրին եւ իրենց կարծիքը յայտնեցին Պ. Սիվըթօնի մահուան վրայ։ Յետոյ հարցաքննիչ դատաւոր Պ. Պէլքար, կէս պաշտօնական ձեւով մը յայտարարեց Տիկին Սիվըթօնի ճշմարտութիւնը ըսել, քանի որ իր ամուսնին մահէն ի վեր հակասական խօսքեր ըրած էր անոր մահուան վրայ։ Տիկին Սիվըթօն սա յայտարարութիւնը ըրաւ այս անգամ. «Երբ ամուսինս իր աշխատութեան սենեակը մտայ, տեսայ զայն կամածին վրայ փռուած գետնի վրայ, գլուխը վառարանին մէջ։ Գլուխը [illegible] թերթ մը, որ մինչեւ ուսերը կը տարածէր»։ Այս խօսքերուն վրայ փորձագէտները դարձեալ խորհրդակցեցան եւ ճշմարտանման գտան Տիկին Սիվըթօնի յայտարարութիւնը։ Հիմակուհիմա Պ. Սիվըթօնի անձնասպանութիւնը իր ազատ կամքով, ամէնէն հաւանական կը նկատուի, ինչպէս կը կարծէ նաեւ հարցաքննիչ դատաւորը։ Տիկին Սիվըթօն ջերմապէս բողոքեց նաեւ այն ամբաստանութեան համար թէ ինք անձնասպանութեան մղած ըլլայ ամուսինը։

—Էնթրանզիժանի խմբագիր Պ. Հանրի Ռոշֆոր իր թերթին մէջ կը գրէ թէ տիկին Սիվըթօնի աղջիկը երբեք հակակրութիւն ու խորշանք չէ յայտնած իր հօրը՝ Պ. Սիվըթօնի նկատմամբ, երբ ինք ու իր ընտանիքը կը յաճախէին անոր տունը։ Ընդհակառակը տիկին Սիվըթօնն էր որ ամէն կարգի զրկանքներու կ'ենթարկէր իր աղջիկը ու կ'ապտակէր ամենաչնչին պատրուակով։ Նոյնիսկ ձեռքին տակ գտնուած պնակները եւն. ամուսնոյն գլխուն կը նետէր։ Վայրագապէս անտանելի փոփոխական մըն էր տիկին Սիվըթօն, որուն արարքներուն լռիկ կը համբերէր իր ամուսինը։ Գէթ այսպէս կը գրէ Պ. Հանրի Ռոշֆոր։ Ուէմոյի մէջ, ուր բնակած են սկզբան տէր եւ տիկին Սիվըթօն, կը վկայեն թէ խիզախ բնաւորութիւն մը ունէր տիկին Սիվըթօն, մինչ իր աղջիկը երկչոտ ու փափուկ խառնուածքի տէր էր, եւ ո՛չ թէ [illegible] ու կրակոտ, ամէն կարծիքով։

—Լրագրի մը ներկայացուցիչը տեսակցութիւն մը ունեցած է տիկին Սիվըթօնի հօր Պ. Ռէօղէնսի հետ, որ գործէ քաշուած, Սըայի մէջ կը բնակի։ Վեց զաւակ ունի, որոնցմէ երկուքը մանչ եւ չորսը աղջիկ։ Պ. Ռէօղէնս սապէս պատմած է Սիվըթօնի մահուան շուրջը պատահած դէպքը. «Լրագիրներուն պատմածէն տարբեր բան մը չեմ գիտեր գործին վրայ։ Ուրիշներէ աղջիկս բառ մը իսկ չէ գրած այդ մասին։ Ինծի կը հարցնեն թէ ի՛նչ գաղափար կազմած եմ փեսայիս վրայ։ Զայն վարժեցնելու ըսելու թէ փեսայիս նկատմամբ խոր արհամարհանք մը կը զգայի, այն ատենէն որ հակառակեցայ անոր ամուսնութեան՝ աղջկանս հետ, որ օրինական պահանջումներ ըրաւ ինծի։ Աւելորդ է ըսել, չզգացուցի ամուսնութեան։ Չէի ուզեր ոեւէ յարաբերութիւն ունենալու Պ. Սիվըթօնի հետ։ Ընկերվարական եմ. [illegible] աղջիկս [illegible] Նախանձոտ խառնուածք ունէր, [illegible] Մնաց որ, անտանելի նկարագիր մըն ալ ունէր։ Վերջ մը տալու համար այդ գործին, Բիէր զաւկիս հետ Ռէմս ղրկեցի։ [illegible] Ինծի չիմացուց, կը ցուցնէ անոր նկատմամբ [illegible] Իր պակասութիւնները ըլլալ ունէր, [illegible] Բայց բռնակալ անձ մը [illegible] ըլլալուն, մի՛ չեւ»։

—Պ. Մէնարի ընկերակիցը Պ. Բօթէլ վաւերականութեան դատ բացած է Էնթրանզիժանի եւ Լիպր Բարոլի դէմ։ Պ. Մէնար ալ, իր եւ իր կնոջ անունով, դատ բացած է կարգ մը լրագիրներու դէմ իրենց հրատարակած վարկաբեկիչ հրատարակութեանց համար։ Պ. Սիվըթօնի հայրն ալ դատ պիտի բանայ Պ. Բ...ի դէմ, իր զաւակը սպաննած ըլլալու ամբաստանութեամբ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլմիի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Իզմիրի [illegible] Սէֆքօ պէյ Պոլքոզէնի եւ առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մատակարար խորհրդական օգնական Ռիֆաթ պէյի։

—Դ[illegible] նահանգին Գեբզմէն գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Աքսէքիի գայմագամ Նաջիպ պէյ, որուն յաջորդեց Գերմանի գայմագամ Ապտուլլահ էֆ.։

—Հօթէյմայի գաւառին նայիպութեան անուանուեցաւ Զարալի գաւառին նայիպ Համզի էֆ.։

—Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Գերմանիոյ Վեհ. կայսեր կառավարիչ Պ. Բ...ի եւ Պաւլինի մեծ դուքսին բժիշկ Տոքթ. Շուվերի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ Գըլիէ [illegible] գաւառին նախկին դատաւորին ընդհանուր դատախազի օգնական Սալիհ Զէքիէլեանին էֆ.։

ՕՏԱՐ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.— Շուէտ-Նորվէկիոյ կառավարութիւնը Էթեմ Բէյէր պատուանշանի առաջին կարգը տուաւ [illegible]։ Իտալիոյ կառավարութիւնը Սէն-Մօրիս պատուանշանին երկրորդ կարգը տուաւ սենեկապետ Էմին պէյի եւ [illegible] պատուանշանին առաջին կարգը՝ [illegible] Ֆերիդ փաշայի եւ [illegible] քննիչ ճիւղին նախագահ Ֆերիդ Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի։ Գերմանիոյ [illegible] Արծիւ պատուանշանի առաջին կարգը տուաւ [illegible]։ Կայս. Իրատէ մը տրուած այդ պատուանշաններուն ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Իտալիոյ թագաւորը, գիր մը ուղղելով Վեհ. Սուլթանին, ծանուցած էր թէ մանչ զաւակ մը ունեցած է։ Վեհ. Սուլթանի կողմէ այդ առթիւ տրուած պատասխանը Իտալիոյ դեսպանատան յանձնուեցաւ, Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին ղրկուելու համար։

ՌՈՒՄԵԼԻՈՅ նահանգաց ընդհանուր քննիչը հեռագրեց թէ Դրամայի, Սելանիկի եւ Մանաստըրի նահանգաց մէջ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ եւ թէ կայս. բոլոր հպատակները իրենց գործերովը կը զբաղին ու բարեմաղթութիւններ կ'ընեն Վեհ. Սուլթանին համար։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարար Նազիֆ փաշա որ բոլորովին ապաքինած է, երէկ ներկայ գտնուեցաւ նախարարաց Խորհուրդին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը, երէկ առաւօտ, արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի պաշտօնատունը երթալով տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Բ. Դուռը ծովային նախարարութեան ղրկեց Գարաքէօյի կամուրջին վերաշինութեան ծրագիրները եւ յատակագծերը։ Շինութեան ծախքը վեց հարիւր հազար ոսկի կը հաշուուի։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Գէորգիոս թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, երէկ, գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան հելլենական դեսպանատան մատուռին մէջ։ Ետոյ շնորհաւորական ընդունելութիւններ տեղի ունեցան։ Այդ առթիւ դեսպան Պ. Կրիթարիս շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Գէորգիոս թագաւորին։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐ.— [illegible] պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ թէ մարդահամար կատարող յանձնաժողովները եթէ տասնըհինգ օրուան մէջ երեք հազարէն պակաս մարդ արձանագրեն, առաջին անգամուն պիտի յանդիմանուին եւ երկրորդ անգամուն իրենց կատարած արձանագրութեան չափ դրամ առնելով, ամսաթոշակին միացած մասը վար պիտի դրուի. նաեւ յանձնաժողովին նախագահը ու անդամները եթէ անհոգ գտնուած ըլլան, անոնց ուրիշներ պիտի յաջորդեն։ Միանգամայն եթէ հաստատուի թէ այդ յանձնաժողովները առանց օրինաւոր պատճառի պահանջուած թիւով արձանագրութիւն չեն կատարած, դատապարտուելու պիտի ենթարկուին։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ կը գրեն թէ վերջերս կազմուած 20րդ զօրաբաժինին զօրագունդերուն զինուորներուն կօշիկներուն բաշխումը կատարուեր է հանդիսաւոր կերպով։ Այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ կատարուեր են Վեհ. Սուլթանին համար։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ պարսկական նոր [illegible] մանէժէր Թօֆիք Բէյքէլի յանձնուած (Ն. Տ.) առաջին օրերուն Կ. Պոլիս պիտի գայ։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ.— Կ. Պոլսոյ ամբաստանիչ ատեանը ձերբակալման հրամանագիր մը տուած է Խալիլ Մուֆիթ անուն անձին դէմ որ [illegible] վտարուած ըլլալուն համար ամբաստանուած է եւ եղեռնագործ ատեանին առջեւ պիտի դատուի։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Սելանիկէն կը գրեն թէ, կ'ըսէ Իգտամ, անցեալ շաբթու Մոնաստըրի Տիկքոթի կողմերը Բիւլաուքի գիւղին մօտ զինուորական ջոկատի մը եւ երեք աւազակներու միջեւ ընդհարում կատարուելով, աւազակներէն մէկը սպաններ է։

ՀԱՅԴԱՐ ՓԱՇԱՅԻ մէջ կառուցուելիք երկաթուղիի նոր կայարանին եւ գրասենեակներուն յատակագծերու պատրաստութիւնը յանձնուեցաւ ճարտարապետ Պ. Վ...ի։ Ասոնք պատրաստուելէն ետքը հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան պիտի ներկայացուին։

ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ մէջ անցեալները ընկղմած հելլենական Էլփիս շոգենաւին առաջին նաւապետ Բարզակլիի մարմինը Վառնայի մօտերը գտնուեր է, սակայն [illegible] երկու գործակալներուն մարմինները դեռ երեւան ելած չեն։ Շոգենաւին մէջ հարիւր քսանըութ ոչխար կային։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց որ Սուրիոյ, Ափրիկեան Տրիպոլսոյ, [illegible] կղզիներու եւ [illegible] նահանգաց մէջ ժամանակէն առաջ հասած [illegible] բանջարեղէնները եւ պտուղներու վարկը բարձրացնելու համար, հարկ եղած օգնութիւնը ըլլայ երկրագործներուն, ինչպէս նաեւ աւելի լաւ տեսակ եւ օտար հրապարակներու վրայ մրցելու կարող բանջարեղէններ եւ պտուղներ հասցնեն։

ՌՈՍՈՒԼԱԹՕ ՊԷՅԻ ՄԱՀԸ.— Կայս. անձնական Գանձուն եւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդական Ռոսուլաթօ պէյի յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուելով, մարմինը [illegible] գերեզմանատունը փոխադրուեցաւ։ Յուղարկաւորութեան ներկայ էին առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան խորհրդական Նէճիպ Մէլհամէ պէյ, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան օգնական Մկրտիչ էֆ. Սինապեան, նոյն նախարարութեան վիճակագրութեան

Տէօրէն Ռուպէր էֆ. Նաղըճեան, ուրիշ պաշտօնատարներ, հելլենական դեսպանը, Ռուսիոյ դեսպանատան խորհրդականը եւ առաջին թարգմանը եւայլն։

—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ ցաւակցութիւն յայտնել տալ Ռուսաթօ պէյի ընտանիքին։

ԱՏԱՆԱՅԻ կուսակալ Պահրի փաշա քննական պտոյտի համար Թարսուս գացեր է։

ԼԱՏԻՆԱԿԱՆ Ծնունդին առթիւ երէկ տաւու Սէնթ-Անթուան եւ Սանթա-Մարիա եկեղեցիներուն մէջ հանդիսաւոր արարողութիւններ կատարուեցան։ Իտալիոյ դեսպանը Սէնթ-Անթուան եկեղեցին ներկայ էր եւ Ֆրանսայի դեսպանն ալ Սէնթ-Էսփրի։ Գերմանիոյ դեսպանն ալ Այնալը Չէշմէի եկեղեցին գնաց։ Այդ առթիւ առջի իրիկունը սեղաններ տրուեցան դեսպանատանց մէջ։

ԹԻՐՄԱՆԼԻԻ մէջ հարիւր յիսուն մակոյկներ պիտի շինուին՝ օսմ. ծովեզերքներուն վրայ մաքսանենգութիւնը արգիլելու գործին ծառայելու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ շոգենաւուն Ընկերութեան շոգենաւերը սկսան մինչեւ Իզմիր երթեւեկել։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ կուսակալութեան գրուեցաւ Բաթում անուն անձը մաքրանոց մը հաստատել եւ հոն բժշկական քննութեան ու պահպանման ենթարկել Թիֆլիսէն եւ շրջականերուն ժամանողները, վասն զի այդ կողմերը քոլերան տարածուած է։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ Պուլկարիոյ ելմտացոյցին հասոյթն է 111,570,000 ֆր. եւ ծախքը՝ 111,544,056, որով 25,944 ֆր.ի հասոյթի աւելցութիւն մը կայ։

Պ. ԲԻՒԷՐ ՊԱՐԱՆԵՈՆ որ երբեմն Կ. Պոլսոյ մէջ ֆրանսերէն թերթ մը հրատարակած է՝ Ժուռնալ տը Քօնսթանթինօփլ (Կ. Պոլսոյ մէջ ֆրանսերէն առաջին օրաթերթը) վերջերս մեռաւ Ֆրանսայի մէջ։ Պ. Պարանեօն հիմնադիրը եղած էր Արեւելեան Թատրոնին, հիմակուան Սըլանութին տեղը։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը որոշեց թէ տասանորդի վարձակալութեան հաշուէն պարտք ունեցող մը երբ մեռնի եւ պարտքը հատուցանելու համար ունեցած կալուածները երբ անբաւական ըլլան, եւ եթէ անոր ժառանգորդները ելմտական գանձէն առնելիք ունենան, պահանջը հաշուուեցուի պարտքին հետ։

ՔՈՒԼԵՐԱ.—Պաւրայէն, Պաղտատէն եւ Զօրէն կը հեռագրեն թէ քոլերան անհետացեր է։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ.—Լ. Հէրըլտ բանալ յետոյ թէ օտար մանր դրամները մեր հրապարակները կ'ողողեն, եւ ա՛րեկա՝ քաղաքին, ինչպէս նաեւ ամենօրեայ գործառնութեանց մէջ դրամին չըլլալութիւնը կը դժուարացնէ, կը գրէ թէ այդ դժուարութիւնը կը կրկնապատկէ՝ լումայափոխներու տակաւ առ տակաւ մանր դրամները իրենց ձեռքը անցընելովը. մանաւանդ որ այդ լումայափոխներու գործառնութեանց երեսէն մանր դրամին շրջաբերութեան արժէքը 100ին 5, նոյն իսկ 10 համեմատութեամբ ինկած է։ Պարզապէս անկարելի կ'ըլլայ լրագիր մը կամ սիկառի թուղթի պէտք մը գնելը, կօշիկները ներկելը, թրամվէյ կամ նաւակ նստիլը եւ այս կարգի մանր մունր առեւտուրներ ընելը, որովհետեւ վաճառորդը քառորդին կամ մէճիտիէին վրադիրը չունենար, եւ եթէ ունենայ ալ՝ չուզեր տալ, մինչեւ որ մէճիտիէին մանր դրամի վերածելու համար նոյն իսկ 2 ղշ.ի վարձք մը չառնուի։ Նոյն թերթը կառավարութեան ուշադրութեան կը յանձնէ այս պարագան, որուն առաջքը պիտի առնուէր, չթոյլատրելով լումայափոխներուն որ մանր դրամները իրենց ձեռքը անցընեն։ Եթէ մեծ քանակութեամբ հինգնոց, տասնոց եւ քսանոց կոխուին, լումայափոխները ալ եռա կը կենան հանրային օգտին հակառակ իրենց ընթացքէն։ Մանր դրամին առատութեամբը պէտք չէ կարծել որ անոնց արժէքը պիտի նուազի։ Որովհետեւ քանի որ կառավարական սնտուկները մանր դրամ կ'ընդունին, հաւանական չէ որ անոնց արժէքը նուազի։ Մանր դրամին մեծաքանակ պէտքը ոչ միայն Կ. Պոլսոյ, այլ եւ գաւառներու մէջ ալ զգալի է։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍԻՆ մատուցուեցաւ ծրագիր մը, որուն համաձայն մաքսատանց քիմիագէտները վար պիտի դնեն «անիլին»ով ներկուած շաքարեղէնները եւ պիտի փճացնեն ուրուած ամէն կարգի ուտելիքները. նաեւ աղու խաղալիքներն ալ եթէ վնասակար ներկերով ներկուած ըլլան, եղած տեղը պիտի վերադարձուին։

ՀՐԴԵՀ.—Երէկ գիշեր, ժամ 7ին, հրդեհ ծագեցաւ Սկիւտար Տօղ Համամ, Բէյլէրպէյ փողոց, Բօրամահը Հաճի Սարգիսի տունէն որ մասամբ այրեցաւ։ Կրակը առաջ եկաւ քուրիւզի լամպարի մը շրջելէն։ Սապահ կ'ըսէ թէ տունը ութսուն ոսկիի ապահովագրուած է։

ԿԱՏՂԱԾ ԵԶ.—Շաբաթ առաւօտ Թոփխանէի սպանդանոցներէն եզ մը փախչելով Մամխանէի փողոցներուն մէջ արշաւելէ ետքը, Շարապ Իսքելէսիի կողմերը դերձակի մը խանութը մտաւ, ապակիները կոտրեց, կարի մեքենաները տակնուվրայ ըրաւ եւ վերջապէս բաւական վնաս հասուց։ Քիչ ետքը խանութէն դուրս բռնուեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ Իսհաք Փաշա Թաղին մէջ զինուորական փաշաներու պաշտօնեաններէն Մէհմէտ ոստիկան Մուսթաֆա էֆ.ի տանը, շաբաթ օրը, հաց ձգած ատեն, այս վերջինը դիտողութիւն ըրաւ թէ քանի մը օրէ ի վեր օթեկ հաց կը ձգէ։ Այդ առթիւ կռիւ մը ծագելով սաստկացաւ եւ Մէհմէտ դաշոյնը քաշեց եւ մխեց Մուսթաֆա էֆ.ի ձախ ուսին տակ եւ փախաւ։ Ոստիկանը ռէվօլվէրը պարպեց Մէհմէտի ետեւէն, սակայն գնդակը վրիպեցաւ եւ ինք ալ [illegible] գետինը ինկաւ։ Մուսթաֆա էֆ.ի վէրքը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՍՐԿԱԾ.— Հայտար Փաշայէն Տիլ Իսկելէսի գացող կառախումբը, որուն մեքենավարն է Կոռապետ, առջի օրը Կէօզթէփէի մօտերը Թամա անուն մարդ մը ապալեց։ Թամա գլուխէն ծանրապէս վիրաւորուելով մեռաւ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Գումգաբուի Նշանճը Թաղը բնակող հովանոցավաճառ Սարգիս, աղքատութենէն յուսահատած, անձնասպան եղաւ, ինքզինքը տանը մէջ կախելով։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. մաքսատան հարիւրին հինգ տակաւոր պարտաթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ տարբ թիւ 25 կտրօնները, որոնց վճարման պայմանաժամը աւարտած է 1899 յունվարին, եթէ մինչեւ դեկտ. 31)13 յունուար 1905 չներկայացուին, փոխարժէքը ստացուելու համար, անարժէք պիտի նկատուին։

* *

Օսմ. հինգ առ հարիւր տակաւոր պարտաթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ տարբ թիւ 5 կտրօնը, որուն վճարման պայմանաժամը 1899 յունուարին աւարտած է, եւ որոնք ցարդ ներկայացուած չեն, եթէ մինչեւ դեկտ. 31)13 յունուար 1905 չներկայացուին փոխարժէքը ստացուելու համար անարժէք պիտի նկատուին։

3-8

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը շաբաթ գիշեր Պատրիարքարան մնաց եւ Երուսաղեմատունը ձգեց։ Երէկ առաւօտ Մայր Եկեղեցի իջնելով ժամերգութեանց նախագահեց եւ Ճաշու գիրքէն վերջը քարոզ մը խօսեցաւ, շարունակելով «Հաւատով խոստովանիմ»ի մեկնութիւնը եւ բացատրելով «Անմահ արարածոց» տունը։ Ս. Պատրիարքը մեղքին ինչէն առաջ գալը եւ ինչո՛վ մեղքէ ազատ մնալու կարելիութիւնը բացատրեց։ Մեղքին՝ մարդուն երկու զօրութեանց, այն է մարմինին եւ հոգիին վրայ ունեցած ազդեցութեան վրայ ծանրացաւ եւ անոր խորհուրդները թուեց։ Շարունակելով նոյն տունին մեկնութիւնը, Ն. Սրբազնութիւնը յաւելեց. «Սատանաներու ազդեցութիւնը զգալի չէ թէեւ, սակայն Ս. Գիրք եւ Աւետարան կը սորվեցնեն մեզի թէ չարագործութեան ժամանակ անոնց անկման հետեւանքով նախանձը առաջ եկած է, ինչ որ չարիք մըն է, եւ անոր դէմ պաշտպանուելու համար աղօթքը ունինք, ինչ որ կը սորվեցնէ մեզ նաեւ Շնորհալի Հայրապետը։ Աստուծոյ արարածոց ամէնէն գերագոյնը իր կատարելութեամբը — մարդը — իր ազատ ստեղծագործութեամբը, հակառակ Աստուծմէ առած բարի ձիրքերուն, երբեմն չարիք կը գործէ. մարդուն հոգեկան մեծութիւնը իր ազատ ընթացքին մէջ է զոր պէտք չէ ի չարն գործածել։» Ս. Պատրիարքը Ծնունդեան պատահարներ, ակնարկներ եւս յիշելով, յորդորեց ժողովուրդը որ այս տեսակ հոգիի եւ մարմնի վնասակար գործերէն ազատ մնալու համար աղօթէ միշտ Աստուծոյ եւ անոր պաշտպանութիւնը խնդրէ։

—Ցոյն Մելքիդներու Պատրիարք Տ. Կիւրեղա, ընկերակցութեամբ եպիսկոպոսի մը եւ գործակատարին, շաբաթ իրիկուան այց տուաւ Ազգ. Պատրիարքարան գալով փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարքին որ սիրալիր ընդունելութիւն ըրաւ անոր։ Տ. Կիւրեղա Պատրիարք՝ փափաք յայտնելով տեսնել Մայր Եկեղեցին, իր հետեւորդներուն հետ եւ առաջնորդութեամբ քահանայից Մայր Եկեղեցւոյ մէջէն առաջը մտաւ եւ գլխաբաց յառաջացաւ դէպ՝ բեմը ուր առանձինն աղօթեց։ Ապա դիտեց եկեղեցւոյ խորանը, Պատրիարքական աթոռը եւ հանգուցեալ Ներսէս Պատրիարքին գամբանը որոնց մասին հիացում յայտնեց։ Մելիքեան էֆ. ֆրանսերէն լեզուաւ բացատրութիւններ տուաւ Տ. Կիւրեղի հարցման եւ ըսաւ թէ Մայր Եկեղեցին վերջերս նորոգուած է 1700 ոսկի ծախքով։ Տ. Կիւրեղա քովի գաւիթին մէջ գտնուած Գազազ Յարութիւն Ամիրայի գերեզմանն ալ դիտեց հեռուէն։ Տ. Կիւրեղա եկեղեցւոյ ընդարձակութեան եւ Մայր Եկեղեցի ըլլալու արժանի եկեղեցի մը ըլլալը յիշելով, ըսաւ թէ Գահիրէի Մայր Եկեղեցիին մէջ պատարագ մը ըրած է ի ներկայութեան 4000 ժողովրդեան։ Տ. Կիւրեղա եւ իր հետեւորդները միեւնոյն յարգանքով եւ ակնածութեամբ հեռացան եկեղեցիէն եւ իրենց եղած սիրալիր ընդունելութեան համար շնորհակալութիւն յայտնելով մեկնեցան։

—Ս. Պատրիարքը՝ իր հետ ունենալով գործակատար Աբրօ էֆ.ն, շաբաթ օրը յաջորդաբար այցելեց Ներքին գործոց նախարար Բարձր. Մէմտուհ փաշայի եւ Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Բարձր. Սաիտ փաշայի։

—Ս. Էջմիածնի համար Պոլսոյ եկեղեցեաց մէջ շրջաբերելի գանձանակաց գանձապետ Բարսեղ էֆ. Սթանպոլեան վերջին անգամ հաւաքուած 10 ոսկին ղրկած ըլլալով, Ս. Հայրապետը օրհնութեան կոնդակ մը ղրկած է Բարսեղ էֆ.ի։

—Ս. Երուսաղէմի միաբաններէն Տ. Ներսէս Վ. Խապաեան Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին կարգադրութեամբ Զէյթունի Կաթող. Փոխանորդ նշանակուած ըլլալով, Պատրիարքարանի կողմէ Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Սրբազան Պատրիարքին հաւանութիւնը խնդրուած էր։ Տ. Յարութիւն Սրբազան՝ Օրմանեան Սրբազանի նամակին ի պատասխան կը գրէ թէ «Տ. Ներսէս Վ. վերջերս Պիրէճիկի առաջնորդութեան պաշտօնը կը վարէր եւ իր անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար արտօնութիւն ստացած էր մայրաքաղաք գալու եւ դարմանուելու։ Արդ, քանի որ Կիլիկիոյ Վիճակաց մէջ պաշտօնավարել կ'ուզէ Տ. Ներսէս Վ.՝ կը հաւանիմ եւ յետ այսորիկ զինքը չեմ նկատեր իբրեւ միաբան Ս. Երուսաղէմի»։

—Արմաշի Վանահայրական փոխանորդ Տ. Թորգոմ Վ. վերջերս Արմաշ հասած ըլլալով, ձեռնարկեր է իր պաշտօնին եւ զբաղեր է ներքին վարչական եւ կրթական գործերու կարգադրութիւններով։ Միաբաններ, աշակերտներ եւ պաշտօնեաներ Ս. Պատրիարքին եւ Խնամակալութեան վերջին կարգադրութեանց համար իրենց շնորհակալութիւնը յայտներ են։

—Պատրիարքարանը Եդեսացի Տ. Գէորգ Վրդ. Նալբանդեանի մասին տեղեկութիւն ուզած ըլլալով, Էջմիածնայ դիւանատան կողմէ հաղորդուած է թէ յիշեալ վարդապետ ազատ է եւ Ս. Թադէոս վանքին վանահայրութիւնը կը վարէ երկու տարիէ ի վեր։

—Խառն Ժողովը հրաւիրուած է յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ի նիստ գումարելու։

— Տեառնական Խորհրդոյ վերջին նիստին մէջ հետեւեալ անօրինութիւններն եղան.— Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցապատկան կալուածոց մէկ քանիին գրուի ներքեւ առնուած ըլլալը յայտագրած եւ Տնտեսու. Խորհուրդը այս մասին իր տեսութիւնները ըրած ըլլալը առաջ տարաւ Թաղ. Խորհրդոյ հաղորդած էր։ Խորհուրդը այս անգամ վերստին ուշադրութեան առնելով խնդիրը՝ պէտքը զգաց մասնաւոր խորհրդակցութեան մը եւ որոշեց այդ խորհրդակցութեան համար հրաւիրել իր յառաջիկայ նիստին փաստաբան Վռամշապուհ էֆ. Մոսկովեանը, ինչպէս նաեւ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը։—Գաւառական ազգ. հաստատութեանց մայրաքաղաքիս մէջ ունեցած կալուածոց մատակարարութեան մասին մատուցուած խնդիրներու նկատառութեան առթիւ Խորհուրդը պէտքը զգալով է ձեռքին ունենալու այդ կարգի բոլոր կալուածոց ցուցակը, ասկէ առաջ շրջաբերական գրութեամբ մը բոլոր առաջնորդարանութիւններէն պահանջած էր նոյն ցուցակը։ Այս անգամ Խորհուրդը նկատելով որ պահանջուած ցուցակներէն մեծագոյն մասը տակաւին ղրկուած չէ, որոշեց վերստին շրջաբերական գրութեամբ մը յանձնարարել այնպիսեաց, փութով ղրկելու Պոլսոյ մէջ իրենց ունեցած կալուածոց ցուցակները յարակից ծանօթութիւններով։ — Տնտես. Խորհուրդը նկատելով որ գաւառական ազգ. հաստատութեանց պատկանեալ Պոլսոյ կալուածոց մատակարարութեան վերաբերեալ գործերը օր ըստ օրէ կ'աւելնան իր սեղանին վրայ, այս կարգի խնդրոց ուսումնասիրութեան եւ ի հարկին այդ կարգի կալուածները մասնաւոր հոգատար մարմիններու ձեռօք արձանագրելու պարագաները քննելու համար իր անդամակիցներէն Տէմիրճիպաշեան եւ Մոլլաեան էֆ.ներուն պաշտօն յանձնեց։ Անոնցմէ զատ Խորհուրդը զբաղեցաւ եկեղեցիներու մատակարարութեանց վերաբերեալ հաշիւներու քննութեամբ։

— Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը Կալուածոց Հոգաբարձութիւն անունով մարմին մը կազմած է որ իր դիւանը կազմած եւ գործի ձեռնարկած ըլլալով, յառաջիկայ ուրբաթ գումարում մը պիտի ունենայ։ Այս մարմնոյն անդամներն են՝ Տեարք՝ Նշան Ղավաֆեան՝ ատենապետ, Բարթող Հիւնքեարպէյէնտեան ատենադպիր, Խաչիկ Խորասանճեան, Գրիգոր Գասնակերեան, Հեթում Սէթեան, Յարութիւն Սամուէլեան, Ստեփան Համամճեան։

ՀԱՆԳԻՍՏ
Տ. ՂԵՒՈՆԴ ԵՊՍԿ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆԻ

Երուսաղէմի Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ, երէկ Ս. Պատրիարք Հօր ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէր վախճանումը Վանքին մէջ գտնուող Տ. Ղեւոնդ եպիսկ. Շիշմանեանի։

Հանգուցեալ եպիսկոպոսը՝ բնիկ Պոլսեցի է եւ ծնած 1843ին։ 1880ին Արմաշի մէջ հանգելոյս Տ. Խորէն Աշըգեան Պատրիարքէն վարդապետ ձեռնադրուած է։ Յետոյ մեկնած է Պիլէճիկ, ուրկէ Էջմիածին գացած եւ Եպիսկոպոս ձեռնադրուած է։ Տ. Ղեւոնդ եպիսկ. իբր Առաջն. Տեղապահ պաշտօն վարած է նաեւ Խարբերդի եւ Երզրումի մէջ, ուրկէ Երուսաղէմ գացած էր ու հոն կը մնար։

Տես չորրորդ երես Բոզմա Վիչինոփ ծանուցումը։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 31 Օգոստոս 1904

ՊԱՀԱՆՋՔ	Օսմ. ոսկի		ՊԱՐՏՔ	Օսմ. ոսկի	
Բաժնեք չգանձուած	5,500,000	—	Դրամագլուխ	11,000,000	--
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	1,997,092	63	Պանքատոմսք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս եւ ի մասնաճիւղս	1,305,222	—
Պետական արժէթուղթք	1,788,190	27			
Զանազան արժէթուղթք	3,715,431	09			
Գանձելի փոխանակագիրք	1,984,469	98	Վճարելի փոխանակիրք	2,146,519	74
Ընթացիկ հաշիւք Կայս. Գանձուն— պարտականք	2,108,119	75	Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պահանջողք	1,179,043	29
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պարտականք	3,406,609	86	Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	8,244,524	63
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց եւ վաճառաց	4,408,719	48	Վճարելի շահաբաժինք	23,459	76
Անշարժ եւ շարժուն գոյք	278,469	42	Կանոնական պահեստ	888,475	83
Զանազանք	74,920	31	Զանազանք	474,777	54
Օ. Ո.	25,262,022	79	Օ. Ո.	25,262,022	79

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տոմարաց

Տնօրէն
Ա. ԲՈՒՆՇԻՐԻ

Ընդհ. Տնօրէն
Ժ. ԴԸՖԷՍ

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 26 դեկտ.—(Պաշտօնական).—Քուրոբաթքին զօրավարը դեկտ. 24 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Ռուսիոյ կայսեր.— «Այս առտու, կանուխ, Ճաբոնները սկսան կրակ ընել մեր մեծ պահակներուն դէմ՝ Թայլինլինկի կիրճին մէջ՝ Սինթեչինէն Բաւանճանսին տանող ճամբուն վրայ։ Մեր զինուորները կիրճէն անդին գացին, բայց, օգնութիւն ստանալէ ետքը, յարձակողականի սկսան, առաջ քալեցին եւ յաջողեցան նորէն գրաւել կիրճը։ Այդ ճակատամարտներուն մէջ մեր կորուստն է տասներէք հոգի, սակայն թշնամինը աւելի շատ է։ (Թայլինլինկի կիրճը կը գտնուի Սինթեչինէն 42 քիլոմէթր դէպ ի հարաւային արեւելք.—Ծ. Գ.)։

ՀՌՈՄ.—Չհաստատուեցաւ այն լուրը թէ Շթոսէլ զօրավարը պահանջեր է Ճաբոններէն որ եթէ անձնատուր ըլլայ, Ճաբոնները ազատ թող պիտի տան ռուսական պահակազօրքը, եւ թէ ճաբոնական հրամանատար Նոճի զօրավարը մերժած ըլլայ։

ԹՈՔԻՕ.—Ռիւթէր կը հեռագրէ.— «Փորթ-Արթուրը պաշարող ճաբոնական բանակին հրամանատարը կը տեղեկագրէ թէ Ճաբոնները, երէկ, յաջողեր են գրաւել Փորթ-Արթուրի հարաւային արեւմտեան կողմը գտնուած Պայլուշիւթզանի բլուրը, նաեւ ձեռք անցուցեր են իրենց ալ կողին առջեւ գտնուած ռուսական բոլոր յառաջացեալ ամրոցները»։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճաբոնական դեսպանատունը կը հերքէ այն լուրը թէ Փորթ-Արթուրի ռուսական պահակազօրքերը անձնատուութեան առաջարկութիւններ ըրած ըլլան։

—Միքատոն իր շնորհաւորութիւնները ուղղեց ճաբոնական Թորփիլանաւերուն։

—Սէուլէն կը հեռագրեն թէ Քորէայի հիւսիսային կողմը ճակատամարտ մը կատարուեր է Ճաբոններուն եւ Ռուսերուն միջեւ. այս վերջինները դէպի հարաւ առաջացած էին։ Ճակատամարտը շատ կատաղի էր։ Ճաբոնները յաղթեր են։

ՓԱՐԻԶ.— Բեդերպուրկէն կը հեռագրեն թէ կայս. Ուքազ մը հրամայած է ռուսական երեք նոր զօրաբանակներ ալ պատերազմական վիճակի մէջ դնել։

— Քուրոբաթքին զօրավարը պատանդներ ուզեց Թունկուզները հիւրընկալող չինական գիւղերէն։

(Հաղորդուած հեռագիրներուն միւս մասերը արդէն հրատարակած ենք մեր այսօրուան Գիշերուան Հեռագիրներու բաժնին մէջ։)

ԱԹԷՆՔ.— Թէօթօքիսի դահլիճը հրաժարեցաւ։

— Երէկ Թագաւորը խորհրդակցեցաւ Պ. Տէլեանիսի հետ, որ յայտարարեց թէ պիտի ստանձնէ նոր նախարարութեան կազմութիւնը, պայմանով որ Երեսփ. Ժողովը լուծուի։

ՓԱՐԻԶ.— Լիկ Բաթրիոթի նախագահ Պ. Ժիւլ Լըմէթր յայտարարեց հարցաքննիչ դատաւորին թէ տիկին Սիվըթօն, իր էրկանը մեռնելէն ետքը, 98,000 ֆր. յանձնած է իրեն, ըսելով որ Պ. Սիվըթօն այդ գումարը առած էր Լիկ Բաթրիոթիքի ընտրական պայքարի յատկացուած դրամագլուխէն։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ Թագաւորը որ ինքնաշարժ կառքով պտոյտները շատ կը սիրէ, մանաւանդ սրընթաց արշաւանքները, այդ տեսակ պտոյտ մը կատարած ատեն, կառքին զսպանակը կոտրեցաւ՝ Բարտոյի արքայական դաշտաստանին մէջ։ Այդ միջոցին Ալֆոնս ԺԳ. թեւէն վիրաւորուեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 11 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	94	39
Ամէնէն բարձր գին	»	94	39
Ամէնէն վար գին	»	94	36
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	125	—
Ամէնէն բարձր գին	»	125	62
Ամէնէն վար գին	»	125	—

ԲԱՑՈՒՄ 13 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	85	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125	—
Շիրքէթի Խայրիէ		80	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		15	20
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		440	—
Տէրքօզ		249	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	(2
Թումպէքի բաժնեթուղթ		6	32
» ժուիսանս		8	10
» պարտաթուղթ		484	—
Տօքք Կ. Պոլսոյ		519	—
Թրամուէյ		105	—
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն Ա		393	50
» » » Բ		268	50
Լաւրիոն		55	50
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	47
» պարտաթուղթ		133	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղշ.	—	—
» » » չէք	»	110	—
Փարիզ » »	Ֆր.	22	86 1/4
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անմիջական չէք	մարք	18	44
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	82

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Ռուս Իմբերիալ	»	89	20
Քրիմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէճիտիէ	»	—	—
[illegible]	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 24 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	45
Միացեալ պարտաթուղթ	բաց. Ղշ.	87	90
	գոց. »	87	92
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	591	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	126	75
Օսմ. ժուիսանս	»	475	—
Օսմ. Ռէժի	»	358	—
Փրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	500	—
Քրէտի Լիոնէ կուբոնը կտրած	»	1156	—
Իտալական Ռանթ	»	105	50
Սպանիական արտաքին	»	90	47
Աւստրիական	»	101	15
Թրամուէյ	»	110	50
Ռուսական 4 %, 1901	»	91	10
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	24	150
Դրամազեղջ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 24 Դեկտեմբեր

Լոնտ. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	70
Ռումէլիի երկաթուղի	»	131	—
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 24 Դեկտեմբեր

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	85	20
Ռումէլիի երկաթուղի	»	127	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	280

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՑԻ ՑԱՐԿԸ
([illegible] դիմաց)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ ամենայնի, ծամելու դիւրութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։ 42 Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչ. եւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունի։

3000 ՔՈՒՐՈՆ
ՀԱՐԻՒՐԻՆ ԵՐԵՍՈՒՆ ԶԵՂՉ
ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՏԱՍՆԸՀԻՆԳ ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ
Ղալաթիա, Մեծ-Միլլեր խանի եռշափա կին մէջ

Ձմրան եղանակը սկսած ըլլալով արդէն, կը փութանք գործարանի գնէն հարիւրին 30 զեղչով ծախել 3000 քուրոն ձմրան կերպասներու, որոնք մեծաքանակ վաճառումէն աւելցած են եւ կը բաղկանան ֆրանսական եւ անգլիական լաւագոյն ապրանքներէ, վերարկուի, ամբողջ հագուստի եւ տաբատի շինուածքի յատուկ։ Մեր յաճախորդները, որոնք նախորդ երկու ցուցադրութեանց առթին համոզուած գոհացուցած են ընծայուած իրական աւելցութեանց մասին, այս անգամ ալ անշուշտ օգուտ պիտի քաղեն բացառիկ առիթէն։ Զեղչով վաճառումը սկսած է։ Գիները անփոփոխ են։ Կիրակի օրերը բաց է։

60 3-10

ՊԱՂՏԱՏ ՕԹԷԼԻ
ՀՈՎԱԿԻՄ ՕԹԵԱՆ
Էսկի Զապթիէ ճատտէսի
Նոր շինուած գեղակերտ շէնքին մէջ

Դէպ ի Պապը Ալիի դառիվերը բարձրացողներ կը տեսնեն հսկայ շէնք մը, ճարտարապետական վերջին օրէնքներով գեղակերտ կառուցուած, որ իր արտաքինին գեղեցկութեան հետ կը բովանդակէ նաեւ առողջապահիկ պայմաններու ամբողջութիւնը։ Այս է ՊԱՂՏԱՏ ՕԹԷԼԻՆ, զոր այս գործերուն մասնագէտ ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ՆՇԱՆԵԱՆ վարձած է եւ կահաւորած ճիշդ եւրոպական սիստէմով։ Մաքուր եւ հանգստաւէտ սենեակներ, օդաւէտ եւ լուսաւոր սենեակներ, եւրոպական եւ արեւելեան ճաշով ճէմիշներ, տաք ջուր ամէն յարկի վրայ, շքեղ սրահներ ընթերցանութեան, հիւր ընդունելու եւ ժամանցի, ձմրան համար կեդր. ջերմութիւն մը, պարկեշտ եւ պատուաւոր սպասաւորներ, մաքուր ճերմակեղէն եւ վերջապէս հանգստաւէտութիւն ապահովուած։ Փափաքողներու համար նաեւ ճաշ օթէլին տակի ՄՕՏԷՌՆ ճաշարանէն։

Գին մէկ առանձնակարգ սենեակին՝ 10 ղրշ. Բ. կարգի՝ 5 ղրուշ.

Յակոբ էֆ. Նշանեան պատիւ ունի ծանուցանել իր [illegible] յաճախորդներուն թէ ըստ առաջնոյն կը շարունակէ իր գոմիսիօնի ու գանձումներու եւ վճարումներու ճիւղը, միեւնոյն օթէլին մասնաւոր մէկ բաժանումին մէջ։ Իսկ կօշկավաճառութիւնը կը շարունակէ նոյնպէս Իսկէնտէր Պօղազի իր հին վաճառատան մէջ։ 9-10

PHOENIX ASSURANCE L Coa
"ՖԻՆԻՔՍ"

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԹ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ եւ շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է.
ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ Ա ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցարդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ եւ գաւառաց՝ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքթորիա խան, Պանք Օթոմանի քով
Ղալաթիա
Փոխ. գործակալք ի Պոլիս
ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ ՃԻՎԱՆ ԹԵՔԻԷԱՆ
Էմին պէյ խան Ֆնտըգլեան խան
45 Զինիչ րիւզկար
22-50 Ս. ԷՆԳՈՒԷՐՃԵԱՆ

ԼԱ ՍԷԶՕՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆ, ԲՐԴԵՂԷՆ
ԵՒ
ԲԱՄՊԱԿԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
Բերա, Մեծ-Փողոց, բասաժ Բաճանա
թիւ 7, Միթիլլի պանճայքին քով

Այս կարեւոր վաճառատունը կը յանձնարարենք ընտանիքներուն ո՛չ թէ րէքլամ ընելու, այլ անոնց օգտակար ըլլալու նպատակաւ, որովհետեւ, ապրանքներու ժամանումէն յետոյ պիտի գտնեն ամէն տեսակ մետաքսեղէն, բրդեղէն եւ բամպակեղէն ապրանքներու մեծ մթերք մը չափաւոր գիներով։ Աժան ծախելուն պատճառները սրանք են. 1. Լա Սէզօն վաճառատունը Բերայի մեծ փողոցին վրայ հաստատուած չըլլալով, 3-400 օսմ. ոսկի վարձք վճարելու պարտաւոր չէ։ 2. Լա Սէզօն վաճառատունը կանխիկ կը գնէ իր բոլոր վաճառքները, հետեւաբար ո՛չ մէկուն պարտական է։ 3. Լա Սէզօնի առաջին պաշտօնեան, որ յանձնարարութեանց եւ գնումներու գործը կը կատարէ, փորձառու անձ մըն է եւ իրազեկ՝ հանրութեան ճաշակին։ 4. Պաշտօնէութիւնը բաւարար է ու գիտէ յաճախորդին հետ լաւ վարուելու կերպը. 5. Պաշտօնէութիւնը բազմաթիւ չէ, ինչպէս Բերայի մեծ փողոցին վրայ գտնուած հաստատութեանց մէջ. ասկէ առաջ կուգայ ծախքերու մեծ խնայողութիւն մը։

Ահա ինչո՛ւ համար Լա Սէզօն վաճառատունը աժան գիներով ապրանք կը ծախէ, օրինաւոր շահ մը ընելով հանդերձ։ Իր յաջողութեան միակ գաղտնիքներն են ընդհանուր ծախքերուն մէջ խնայութիւն ընել եւ կանխիկ գնել ապրանքները, նպաստաւորելու համար յաճախորդները։ 20-26

57

ԻԼԱՆ
(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէյէ միւպայեա օլունաճագ Պօրթիփ վէ եա Գօզ տաղը չըրպըզըրըն պէհէր գանթարը մէճիտի 20 ղրուշ հիսապիյլէ 14 ղրուշլընտա [illegible] մազպուր իհալէ [illegible] կիւնիւնէ գատար [illegible] պիլ մէզայիտէ [illegible] Խազինէի Խասսաի Շահանէտէ [illegible] կէլմէլէրի.

Ֆի 8 քեն. էվվ. 1320 3-3

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրուազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԵՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։ Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չնախադէպ մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի սակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկանց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ՍԵՂՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ
18

ԴԻՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆԻ
Պոլիս Պառնաքան խան
47—50

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՈՍԿՈԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց թիւ 4
30 49—50

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եէնի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մանչեսթրի Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաաքք եւ Ռոտիգի, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Քեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդիբա, Մոտա ճամբան.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Եղիէն Քրէմէզի, Թէվֆիքիէ խան.
Բերա, Մանչեսթրի Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճամբան, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ըէսուլ էֆ.
Բ. Սօմմարիբա, Բէնտիք.
Պոլիս Ս. Միւնիր պէյ, Թէրագգը խան, Թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ.
17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ. 17—50

ԾԱԽՈՒ ԱՊՐԱՆՔ

Ստորագրեալս, Քօզմա Վուչչինօ, պատիւ ունիմ ծանուցանել հասարակութեան եւ իմ բազմաթիւ յաճախորդներուս թէ, առեւտրական կեանքէ քաշուիլ ուզելով, լուծած եմ Քօզմա Վուչչինօ է Co. ընկերութիւնը, որուն հետ կապուած էի, ինչպէս նաեւ իմ առեւտրական յարաբերութիւններս Մէնսըլիի եւ Նուվօթէի ուրիշ վաճառատան մը հետ։ Հետեւաբար իրապէս դիւրամատչելի գիներով ծախու հանած եմ, Բերա, Հալէպլի խանի (Սիրքէճի) Շիշլի ճամբուն վրայ, 162 թիւ կոչուած վաճառատանս մէջ գտնուած բոլոր պաշարս ապրանքներս որոնց մէջ կան կահաւորման զանազան տեսակ կերպասներ, ընտիր եւ զուտ մետաքսէ, բրդէ եւ մետաքսէ, բամպակէ։ Կահեր ընկուզենիէ եւ ծիրան-փայտէ, Ն չափերով, ճաշարանի սպասներ, սրահապաններ, ինչպէս նաեւ ծաղկաւոր կերպասներով զարդարուած շատ մը կահաւորման առարկաներ։

Ասոնցմէ զատ կը գտնուին նաեւ կանանց յատուկ գլխարկներ, գօտեներ, ձեռնոցներ, բրդէ գուլպաներ, փետուրներ, թաւշեներ եւ ուրիշ շատ մը նմանօրինակ նիւթեր։

Քօզմա Վուչչինօի հին վաճառատան համբաւը արդէն հանրածանօթ ըլլալով, ապրանաց առատութիւնը եւ հանրածանօթ է։ Այս ապրանքներն են որ ծախու հանուած են բաղդատմամբ աժան գիներով։

Անոնք որ պէտք ունին հասարակաց, փոքր եւ աժան կարասիներու, ինչպէս նաեւ այն կիները որոնք կը փափաքին աժան կերպով գնելու գլխարկներ, գօտեներ եւլն. եւլն., պարտին փութալ այս բացառիկ առիթէն օգտուելու։

Կանանց յատուկ ապրանքներու ցուցադրումը եւ ծախումը պիտի սկսի յառաջիկայ երկուշաբթի 6/19 դեկտեմբեր, վերոյիշեալ 162 թիւ վաճառատան մէջ, Գալով կարասեաց, անոնք ալ ծախու պիտի հանուին ուրբաթ 17/30 դեկտեմբերէն սկսեալ։

8—10 ՔՕԶՄԱ ՎՈՒՉՉԻՆՕ

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ՍՏՈՐԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՌ, Դրանսաթլանթիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին զանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՌԻԱՏԱՍՏՈՒՐ
Սթամպօլ, Սուլթան-Համամ, Բասած Բաթըրճըօղլու

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճանչցին որ կարեւոր արդիւնք մը կրնան ցուցնել անձնապէս։
28 11—50

ՍԻՆԿԵՐ

ԿԱՐՍ- ՊԱՏԱՍՏԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ.-պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան ընտրուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ուզած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքանշան ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Չարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունը կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին. Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։
16 50—50

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի եւ Պոլսոյ միջեւ բանուկ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	200
[illegible]	3700	[illegible]	901
[illegible]	3700	Օրօրքօ	801
[illegible]	3700	[illegible]	8
[illegible]	3500		

[illegible]

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ՓԷՅԱՐ ԼԱՅՕՆՏԻԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
13 40 50 [illegible]

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կոզօ	[illegible]	Մայծօ	724	Բոզարիօ	136
Ալէքթ	3607	Գոնկօ	1906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1115
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	[illegible]	[illegible]	1735
Արիոսթօ	2277	Ծիտօ	[illegible]	Հիտալկօ	1581	[illegible]	[illegible]	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տոմինօ	937	[illegible]	372	[illegible]	1057	[illegible]	1203
Պորտօֆինօ	1264	Տուրօ	1383	Հորաթիօ	3600	[illegible]	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրարօ	1718	[illegible]	595	[illegible]	[illegible]	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	841	Տինամօ	[illegible]	Իակ	2354	[illegible]	1033	Թորրօ	3327
Քըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	[illegible]	[illegible]	4100	Թոլէտօ	1470
Ֆէյրօ	1371	Էլտորատօ	1520	[illegible]	1080	Օն ալրիօ	4036	[illegible]	487
Գալիբսօ	1337	Էմագօ	[illegible]	[illegible]	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	924	[illegible]	2307	Պոլէրմօ	637	Վասօ	1914
Գազօ	1694	Ֆինլանտօ	1828	[illegible]	1700	Բօլօ	510	Վոլօ	1289
[illegible]	[illegible]	Ֆլամինկօ	[illegible]	Լէօ	1053	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2396
[illegible]	1831	Ֆրանչիսքօ	[illegible]	Լէբանթօ	2272	[illegible]	1663	Եէտօ	[illegible]
Քլիօ	1697	[illegible]	[illegible]	Լիվոռնօ	[illegible]	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	120
Գոլորատօ	[illegible]	Կիկանօ	1343	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1789		

Թայյօ շոգենաւը, նաւապետ Թարն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն նոր հասած է։
Միfsoso շոգենաւը, Հըլէն պիտի մեկնի ամսոյս 25ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՐԻԶՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլեթ խան, Ղալաթիա 10 41—50

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՑՈՒՆՎ. 1ԻՆ

ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան եօթը հատորէ բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հետզհետէ արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառգիրք մը։ Այդ պատճառաւ է որ հրաշալի յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍը, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին առտիճանի կատարեալ, իրապէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հիանալի բառգիրքը գերընտիր է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է դատել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կը բովանդակէ այսպիսի գործ մը։ ԼԱՌՈՒՍ գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, խնդրողին՝ 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իբր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմնական գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք ստորագրուած ատեն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրուողները կը ստանան հրատարակուած վեց փառաւոր հատորները. եօթներորդ եւ վերջինը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։
25 2—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.
1904 հոկտ 25 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ
ԳՕՆԻԱ ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ 662

Կայարան		Առաւօտ Ժամ.
Գոնիա	մեկ.	12 30
Գոչին խան		1 1
Չումրա		1 45
Արրգ Էօրէն		2 13
Մանդասուն		2 42
Գարաման	ժմն.	3 13
	մկն.	3 28
Սիտազօվա		3 54
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 44
Ալոհա		5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 45
	մկն.	6 5
Պուլկուրլու ժմ.	իրիկ.	6 20

ԴԱՐՁ 621

Կայարան		Առաւ. Ժամ. Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
Էրէյլի	ժմն.	6 50
	մկն.	8 50
Ալոհա		9 17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10 1
Սիտազօվա		10 43
Գարաման	ժմն.	11 7
	մկն.	11 22
Մանդասուն		11 55
Արրգ Էօրէն		12 24
Չումրա		1 —
Գոչին խան		1 36
Գոնիա ժմն.	իրիկ.	2 5

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Դեկտ. 27ին Գիբինէ, Մարսիլիայէն,
» 26ին Հայնան, Անվէրսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Դեկտ. 28ին Գիբինէ, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովոռոսիսք։

Ա կարգ	Բորտոյի համար	200	ֆր.
»	» Մարսիլիոյ	» 160	»
Բ.	» Բորտոյի	» 150	»
»	» Մարսիլիոյ	» 120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 12 50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԻՆ
Որ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի եւ Պոլսոյ միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
[illegible]	18900	[illegible]	55[illegible]
[illegible]	18900	[illegible]	454[illegible]
[illegible]	12950	[illegible]	333[illegible]
[illegible]	12950	[illegible]	394[illegible]
[illegible]	3845	[illegible]	293[illegible]
[illegible]	8128	[illegible]	393[illegible]
[illegible]	8120	[illegible]	355[illegible]
[illegible]	7392	[illegible]	318
[illegible]	7269	[illegible]	18[illegible]

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ե ՍԻԿԸՐ
31—50 Joly et Seagor
Մէյմանէթճի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

COMP. RUSS

Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Դեկտեմբեր

Դշ. 14]27 Իզմիր, Պիրէա, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սայիտ եւ Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւին հետ։

Դշ. 14]27 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասոն, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 15]28 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։

Եշ. 16]29 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Քերսոն, Օտեսա-Նիքօլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Եշ. 16]29 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 17]30 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 18]31 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։
14—50

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՐԻՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1904 նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	—	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն.	3	—
12	12	»	Կէօքճէ Քըզըք	»	2	20
1	39	»	Սաալընճը Պունար	»	1	38
2	33	»	Ալայունթ	»	12	42
3	15	»	Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	»	Տէօյէր	»	11	5
4	39	»	Ինսանիյէ	»	10	20
5	3	»	Համամ	»	9	53
5	14	»	Գաղըգէօլ Համամ	»	9	44
6	1	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	»	Գէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	36	»	Չայ	»	7	33
8	21	»	Իսհագլու	»	6	40
8	45	»	Եասափան	»	6	15
9	16	»	Աք շէհիր	»	5	53
9	48	»	Ազարի քէօյ	»	5	13
10	30	»	Չավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	»	Իլկին	»	4	3
11	55	»	Արըն-Խանը	»	3	9
12	50	»	Գըզըլ-Ինիր	»	2	27
1	22	»	Մէյտան	»	1	47
2	22	»	Պունար-Պաշը	»	12	42
3	—	ժմն.	Գոնիա	մկն.	12	—
իրկն.					առաւ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	—	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն.	11	—
1	44	»	Աք Պունար	»	10	18
2	24	»	Ալփու Քէօյ	»	9	46
3	4	»	Պէյլիք Ախըր	»	8	58
4	9	»	Սարըքէօյ	»	8	1
4	58	»	Պիչէր	»	7	4
5	35	»	Եասըլէր	»	6	27
6	9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	»	Պօլաթլը	»	5	16
8	21	»	Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	»	Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմն.	Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
իրկն.					առաւ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
2	35	12	45	մկն.	Ալայունթ	ժմն.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմն.	Քէօթահիա	մկն.	1	40	11	4[illegible]

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 421 Խառն Առաւ. Ժ.	Վ.	Թ. 423 Խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Թ. 424 խառն Իրիկն Ժ.	Վ.	Թ. 422 խառն Առաւ. Ժ.	Վ.
5	17	6	47	մկն.	Ատա-Բազար	ժմն.	6	23	7	53
5	35	7	5	ժմն.	Համիտիէ	մկն.	6	5	7	35